
 Karácsonyi ajándékunkat: az 1908. évi Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyvet lapunk jelen számával előfizetőink részére ingyen küldjük!

52. szám.

Budapest, 1907. december 25-én.

XIII. évfolyam.

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... .. 8 korona	Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Félévre... .. 4 "	SZILASSY ZOLTÁN	BUDAPEST,
Negyedévre... .. 2 "	a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.	IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).
Egyes szám ára 16 fillér.		

Szózat a magyar földművelők- és kisiparosokhoz!

A gazdasági élet fejlődése örökös küzdelemmel jár, amely küzdelemből mindenkinek ki kell venni a részét és mindenkinek kötelessége e küzdelmet tehetségéhez képest győzelemre segíteni. Az egyes ember gyöngé a küzdelem sikeres folytatásához, még társulva sem elég erős, ha ezen törekvésében nem támogatja a sajtó. A sajtó ma oly nagyjelentőségű, hogy minden társadalmi osztály iparkodik egy oly sajtóirányt fentartani és támogatni, amely az ő érdekében munkálkodik és szószólója törekvéseinek, védelmezője veszélyeztetett érdekeinek. *A magyar földművelők és kisiparosok* ilyen önzetlen szószólója a

„Független Ujság“

amely megalapításától kezdve híven felelt meg kitűzött céljának, a *magyar földművelők és kisiparosok* boldogulásának elősegítésével.

A „Független Ujság“ a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének felügyelete alatt a *kisgazdák tanácsadója, útbaigazítója és gazdasági érdekeinek támogatója*. A „Független Ujság“ úgy a törvényhozás előtt, mint a társadalmi életben *szószólója a kisemberek törekvéseinek és egyedüli képviselője azon szociális iránynak* lefelé, amely a béke fegyvereivel küzd a boldogulásért és amely nem önző politikával munkálkodik a szocialista vezérek módjára, hanem olyan eszközökkel, amilyen a *szövetkezeti élet felvirágoztatása, az egyes ember tudásának gyarapítása és nemes szórakoztatása*.

A *Független Ujság* küzd a magyar nemzet gazdasági jólétéért, *programmja a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése*.

A *Független Ujság* jövő számával a XIV-ik évfolyamába lép. Programja nem változott, csupán annyiban, hogy eddigi programja megvalósítására még erősebben fog törekedni, amely törekvésében számít a *magyar földműves- és kisiparos-osztály támogatására, akiknek érdekében zászlót bontott*.

Álljunk minél tömegesebben a kibontott zászló alá, amelyet diadalmasan győzelemre vinni kitűzött célja a *Független Ujság* írói gárdájának is és ezen törekvésében segítsük mindnyájan, magyar földművesek és kisiparosok, mert csak így, közös erővel valósíthatjuk meg azt a programot, amelyet maga elé tűzött

a „Független Ujság“ szerkesztősége.

 Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

==== Lapunk mai száma huszonnégy oldal. ====

női iskolát is. Új, de mindenesetre hézagpótló intézmény lesz a *kender- és lentermesztési szakintézet*, mely már a közel jövőben megkezdí a működését, amennyiben a költségvetés gondoskodik az intézet tisztviselőinek a javadalmazásáról is. A gazdaközönség óhajának megfelelően egy *vetőmagtermesztő és tenyésztő intézet* létesítésére is nagyobb összeget állítottak be.

Gondoskodás történik egyébként a költségvetés keretében arról is, hogy az alsóbb fokú gazdasági ismeretek terjesztésére szolgáló *földművesiskolák szaporodjanak*. 1908 folyamán nyitják meg a kisszebeni iskolát, melynek építkezései és berendezése serényen folyik. Az iskolával kapcsolatosan mezőgazdasági szeszgyár is épül. Szándéka a miniszteriumnak az ország északkeleti részében is egy újabb földművesiskolát felállítani, ennek előmunkálataira szintén megfelelő összeget kér a törvényhatóságtól. A tanítóképző-intézetekben pedig a miniszter 7 új gazdasági szaktanári állást szervezett.

Helyeslőleg vesszük tudomásul egy *dohányjövődéki tisztképző intézet* felállításának a tervét, melyet a földművelésügyi miniszterium kíván berendeztetni. Ezenkívül a *mezőgazdasági kísérletügy* is gyarapodni fog néhány újabb intézménnyel. Így a többek közt Sepsiszentgyörgyön új szesz-kísérleti állomást létesítenek, Nagybányán gyümölcsvédekezési mintatelepet, mely már a jövő évben üzembe kerül. Bővíteni fogják továbbá a rovar-tani, az állatleltani és takarmányozási kísérleti állomást. Tökéletesebb felszereléseket kap a haléltani és a szennyvízkísérleti állomás is.

A gyakorlati oktatás céljait szolgálják azok a *mintazöltség-telepek*, amelyek berendezésére a miniszter 20,000 koronát kér a törvényhozástól. Az okszerű kertgazdálkodás ismereteinek terjesztésénél ugyanolyan példaadó hatásuk lesz ezeknek a telepeknek, mint a népies mintagazdaságoknak van. Tervbe vette ezenkívül a miniszterium az ország különböző vidékein *mintalegelők* felállítását is.

A földművelésügyi miniszterium költségvetésében az előadottakon kívül is lépten-nyomon találkozunk oly tételekkel, amelyeket a mezőgazdasági szaktudást terjesztő, meglevő intézmények tökéletesítésére kívánnak fordítani.

A gazdasági akadémiák és egyéb tanintézetek fokozatos fejlesztése, a szaktudományt ápoló egyéb intézmények folytonos tökéletesítése ezeket nyel el kétségtelenül, de aligha van Magyarországon jövedelmezőbb, szükségesebb befektetés, mint az erre fordított pénz és gondoskodás.

A Tiszavölgyeért.

Mailáth József gróf

beszéde a Tiszavölgyi Társulat mult vasárnap tartott közgyűlésén.

Mailáth József grófot, a kiváló szociálpolitikust a Tiszavölgyi Társulat közgyűlésén a mult vasárnap alelnökké választották.

A nemes gróf, a magyar agrárprogram szerzője, a magyar fajszeretettől izzó nagy beszédet mondott, melyből az alábbiakat közöljük:

Majláth József gróf halás köszönetet mond a bizalomért, amely vezető helyre rendeli a közmunkást, aki immár 25 esztendeje a legjobb tehetsége szerint kívánt munkálni a központi bizottságban. Itt volt közéleti működésének egész tere, itt tanulta meg a komoly munkát, a nagyok izzó fajszeretete erősítette benne a magyar nép iránt való ragaszkodását és kötelesség-érzetét. Az autonómiában rejlő erőt értékelve, itt fejlődött alkotmányos felfogása, itt csodálta és mérlegelte értéke szerint a társadalmi együttműködés varázsát. Beszéde folyamán programszerűen fejt ki a teendőket. A nagy technikai, adminisztratív és pénzügyi kérdések, melyek a Tiszavölgyét 20—25 év előtt mozgatták, nagyban és egészben be vannak fejezve. De számolni kell azzal a természeti törvénnyel, hogy az árvízmentesítés munkája soha befejezetlennek nem tekinthető. Ezt igazolja, hogy csak most nemrég tárgyaltuk az új beruházási javaslatot. Az intenzív fejlesztés, a jobb kihasználás, a fenntartás költségeinek könnyítése mindig gondjaink közé kell hogy tartozzanak, a töltések erősítése folytonos és éber figyelmet követel. A társulatoknak tekintélyes területeit gazdaságilag még jobban kell hogy kezeljük. A füzeseknél a modern, sűrű és zárt állományt kell előállítani és pedig úgy, hogy annak anyaga értékesebb lévén, így szociális életünk fejlesztésére is alkalmas legyen. A védekezést egyszerűbbé és olcsóbbá kell tenni, rajta kell lenni, hogy az állam a partbiztosításoknál a társulatot a jövőben nagyobb támogatásban részesítse.

Iparkodnunk kell, hogy gátat vessünk annak a helytelen gazdasági rendszernek, hogy minden ármentesítés és belvízektől megszabadított területet eke alá fogjunk.

Mielőtt az öntözésre térnénk át, iparkodnunk kell lecsapoló hálózatunkat tiltó rendszerrel úgy kezelnünk, hogy a szükséges nedvességet a talajból teljesen el ne vonjuk. Ezzel párhuzamosan oda kell törekednünk hogy természetes kaszálóink és legelőink legalább tavasszal víz alá jussanak, ami a helyi viszonyok szerint eszközölhető. Mindez kevés költséggel végrehajtható s ez volna az extenzív vízhasználat. De nem lehet az intenzív öntözéstől sem eltekintenünk, ami már jelen-

Veszünk **luczernamagot**

Arankamentes és nagyarankamentes **lóheremagot**

a legmagasabb áron.

Lóheremagból kérünk 5 kilós mintát utánvétel mellett.

Magyar **Mezőgazdák**

Szövetkezete

Bpest, V., Alkotmány-u. 31.

tékeny beruházást, gondos és költséges kezelést és sok, igen sok trágycát kíván. A vízgazdálkodásnak egyszerűbb és mégis igen jövedelmező ága a tógazdaság, a halászat, mely sem oly nagy befektetést, sem oly költséges kezelést nem igényel, mint az öntözés, amiért ez gyorsabban is terjed, mint az öntözés. Nagy és közös érdek, hogy a Tiszán és mellékfolyóin ne csak lehetséges legyen a hajózás, hanem hajózzunk is már egyszer. Hiába hajózható a Tisza jórésze ma, ha nincs összeköttetése a Dunával ott, ahol azt a forgalom igényei és annak az iránya követeli. Pedig míg egységes vízi hálózatunk nincs, nem lüktethet elevebb gazdasági élet a magyarság ősi fészkeiben, a Tiszavölgyén és az Alföldön. Azért sürgetjük az Alföldet átszelő nagy hajózási munkát, melynek napirendre került kérdéséhez a Tiszavölgynek is volna szava. A Tiszavölgyén működő társulatoknak mindent el kell követniök, hogy az olcsóbb víziút kínálkozó előnye sehol el ne maradjon, mert a hajózás képes csakis megmozdítani olcsó áron a tömegárút.

Harci felhők a béke ünnepén.

Irta: Szilassy Zoltán, orsz. képviselő, szerkesztő.

Most, amidőn a kereszténység legszebb és legköltőibb ünnepét üljük, az öröm érzetének kellene mindnyájunk kebelét eltöltenie.

E helyett azonban körültekintve országunk állapotán, szomorúsággal kell megállapítanunk, hogy a béke szent és magasztos ünnepét nem élvezhetjük annak teljes mértékében, mert az ezredéves Magyarországnak létét és fennállását külső és belső ellenségek támadásai veszélyeztetik és gyengítik.

Hónapok óta látjuk, hogy az országházában a horvát országgyűlés által kiküldött képviselők, akik tulajdonképpen csak a magyar nemzet nagylelkűsége által nekik adományozott jogait gyakorolják, ahelyett, hogy a magyar szent korona országainak egységes érdekeibe beleilleszkedve, a maguk országának üdvét és javát igyekeznének előmozdítani: az országgyűlés működését teljesen megakasztják. Horvát nyelven tartott s az országgyűlés tagjai által nem értett felszólalásaikkal szükségtelenül hosszúra nyújtják a vitákat akkor, midőn az elmúlt törvénytelen korszaknak romjait eltakarítva, a nemzet jövő fejlődésének alapját képező nagy és fontos gazdasági és politikai alkotásokat van hivatva a törvényhozás létrehozni, amely alkotásokból a magyar szent korona országainak egyik részét képező Horvátországnak is csak haszna fakadhat.

Ott látjuk másfelől az országgyűlésen is, de még inkább az országgyűlésen kívül a vidéken a nemzeti-igazgatóság káros működését, akik tekintetbe nem véve a magyar hazánknak azt a senki által el nem vitatható jogát, hogy magyarrá akar lenni, ha nem is nyelvben, de legalább szellemben és intézményekben s

ezáltal igyekeznek a magyar nemzet ezen jogos törekvését a tudatlan nép szemében úgy feltüntetni, mintha a nemzetiségek fiainak ennek az országnak csak mostoha gyermekei volnának, akik a magyar törvényeknek oltalmában nem részesülnek. Legutóbb is láttuk a szomorú emlékü csernovai esetről, hogy a nemzetiségi izgatók által feltüzelt jámbor tót nép a csendőrök szuronyával szemben is fellázadt a felsőbbség ellen és életét, véréit áldozta a nemzetiségi izgatók által eléje tüntetett hiú ábrándokért, anélkül, hogy egyebet elért volna a pusztán áldozathozatalnál, melyet az állami rendnek fenntartása érdekében a hatóság sürgős, fegyveres közbelépése idézett elő.

Ott látjuk továbbá a szociáldemokrata pártnak káros működését, melynek hatása abban nyilvánul, hogy a munkás a munkaadóban nem a kenyeret adó gazdát látja, nem az ő érdekeinek istápolóját tekinti, hanem a szociáldemokrata izgatók által terjesztett abban a tévhitben él, mintha mindenki, aki vagyonnal bír, aki idegen munkásokra szorul, hogy gazdaságát, iparát folytathassa, nem volna egyéb kizsákmányoló vérszópónál, aki a munkásosztályt jogos és megérdemelt munkabéréből megfosztani akarná és ennek erejét és erejét saját gazdagodása érdekében kizsákmányolná.

Ezek mellett a belső ellenségek mellett ott látjuk a külső ellenségek között elsősorban az osztrák közvéleményt, mely akkor, midőn a nemzeti kormány által létrehozott gazdasági kiegyezés alkalmával a magyar nemzet javára annak régi jogait megvédelmezni képes volt s a kiegyezésben új vívmányokat létesített, dühében tombol és példátlanul támadja ezt az országot s ennek legjobbjait. Fáj nekik, hogy ez az ország, amely évszázadokon keresztül Ausztriának mintegy gyarmatát képezte, kisiklik Ausztria kizsákmányoló karmai közül. Ebben a rágalmozási hadjáratban nem a malom alatti politikusok véleménye nyilvánul meg, hanem ebben a vezető szerepet az országgyűlés és annak elnöke viszik.

Ezek a szomorú képek homályosítják el a béke ünnepén ünneplő kedvünket. De ez a mi hazánk ezer év óta, ami óta Árpád apánk megalapította, sohase élvezte a biztos béke enyhe és puha fészket, mindig kemény küzdelmet kellett vívni külső és belső ellenségeinkkel, de ezeket a küzdelmeket a nemzet erkölcsi, politikai és gazdasági ereje mindenkor fényes győzelemmel fejezte be.

Most se félünk a veszedelmeknek árjától, most is hiszünk abban, hogy a feltornyosuló hullámokat nemzetünk hajója kár nélkül fogja legyőzhetni! Csakhogy ehhez az szükséges, hogy miként a viharkorbácsolta tengeren a veszedelmes szirtok közt uszó hajónak minden embere a kapitánytól kezdve az utolsó matrózig ott legyen a maga helyén, teljesítse a maga kötelességét híven, lelkiismerettel ennek a nemzetnek minden fia s átérzve az országot fenyegető veszedelmek nagyságát, küzdjön azok ellen egyaránt mindenki, legyen az politikus, pap, író, gazda, iparos, teljesítse

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít húsféléket, baromfi, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENMŰ ÉLELMICZIKKET.** Hordóbor-értékesítő osztály. •• Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. •• •• Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

mindenkinek a kötelességét és ne feledje e munkája közben, hogy munkájában hazafias célok vezérlik.

Meggyőződésünk szerint így fogunk megküzdeni elleneinkkel és felfogjuk virágoztatni azt a hazát, melynek megszerzéseért, fentartásáért annyi vért, annyi verejtéket és annyi könnyet áldoztunk egy ezredéven át!

Elvesztett paradicsom.

Írta: **Buday Barna** orsz. képviselő.

Ezrével, tízezerrel érkeznek vissza Amerikából a munkás csapatok Magyarországra. Ez évi október havától az év végéig húszezer munkás érkezett vissza és igen sokan vannak még olyanok, akik csak azért kénytelenek Amerika földjén maradni, mert nincs pénzük, vagy a túlsufolt hajókon nem kaptak helyet.

Ennek a tömeges visszavándorlásnak oka az, hogy Amerika nagy gyáriparai összevonták az üzemüket s több százezer munkást bocsájtottak egyszerre levegőnek... Az orosz-japán háború ugyanis rendkívüli módon fokozta a fogyasztást. Óriási megrendeléseket tettek az amerikai gyáripárnál is, mely az emelkedett fogyasztásnak megfelelően rendezkedett be, de a háború után csakhamar beállott a bőjt.

A levert Oroszországnak nagy pénzkölesönökre volt szüksége s jórészt ez az oka annak, hogy ma is olyan nagy a — pénzdrágaság. De a pénzszükség és drágaság miatt igen sok hitelre dolgozó vállalat fizetéképtelenné vált, megbukott. Kisebb lévén a vásárlóképesség, a fogyasztás is csökkent s így csakhamar a rendkívüli nagy arányokban fellendült amerikai gyáripár azon vette magát észre, hogy többettermel ipari cikkekéből, mint amennyit a világpiacon el tud helyezni. Nehogy tehát belefutadjon a termékeibe, összevonta a termelését s e miatt váltak feleslegessé odakint a munkások ezrei. Természetesen a gyárak elsősorban nem a szakmunkásokat bocsájtották el, hanem azokat, akik csak napi-béres munkát végeztek; a hozzáértő szakmunkásokat ott is jobban megbecsülik.

Akik ismerik a tengerentúli viszonyokat, azt mondják, hogy a beállott ipari válság még sokáig el fog tartani annyival inkább, mert jövő évben kezdődik az elnökválasztás, amely tudvalevőleg annyira elfoglalja

az embereket, hogy ilyenkor az ipari és kereskedelmi életben pangás áll elő.

Érthető tehát, hogy a munkások csapatai ijedten menekülnek hazafelé, mert hiszen az újvilágban egyelőre és talán évekig a munkát keresők zárt ajtókra találnak. Annál megfoghatatlanabb, hogy a visszatértek példáján a magyar nép nem akar okulni. A kivándorlás ma is csak olyan nagy, mint tavaly volt. Munkásnépünk, mely már fejébe vette azt, hogy Amerikában keres jobblétet, nem akarja elhinni, hogy ott csak nyomorúság és csalódás vár rá, ezrével és tízezerrel futnak vesztükbe a balga reménytől űzött emberek és a mi szívünk aggodalommal telik el, mikor útnak eresztjük őket, mert biztosan tudjuk, hogy rájuk csak szenvedés és megpróbáltatás vár.

Hiába fognak zörgetni a zárt ajtókon, nem kapnak munkát, nem kapnak kenyeret. Legjobb esetben néhány hónap múlva lelkükben a keserű csalódással, testileg megtörtén, lerongyolódva és garas nélkül fognak hazakerkezni ebből a reménytelen vándorútból.

A belügyminiszter úr fel is hívta rendeletileg a hatóságokat, hogy oktassák ki a kivándorlásra jelentkezőket vállalkozásuk veszedelmes következményeiről, de sajnos, a nép a neki nem tetsző szavaknak nehezen ad hitelt. Így hát szemünk előtt futnak vesztükbe szegény véreink anélkül, hogy ezt megakadályoznunk lehetne.

Mindenki, akinek csak a nép gondolkodásának irányítására befolyása van, igyekezzék odahatni, hogy a csalódásnak minél kevesebb áldozata legyen. Bármily szerények is hazai viszonyaink, most sokkalta biztosabb kenyeret lehet itt találni, mint a túlsufolt amerikai piacon.

Vajha megtudná és megértené ezt népünk és ne válnék a dollárok után való futás áldozatává!

Helyes úton.

Írta: t. **Fabricius Endre**.

Az egységes, független, magyar nemzeti állam kiépítésében pár év előtt a politikai helyzet által teremtett pangás, sőt a már megteremtett alapok részbeni bomlásának megszüntével, nemzeti kormányunk erős kezekkel fogott hozzá az építés munkájához. Számba vette

**LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNTATRA SZIVESÉN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

először is, mely részek megerősítése a legsürgősebb, hogy biztos alapokon lehessen az építés munkáját tovább folytatni. Nemzeti független államunk biztos alapokra való fektetése a földműves-, kisiparos- és munkásosztály helyzetének javítását tette szükségessé, mert ezek azok az alapok, amelyekre építeni kell és a melyet éppen ezért a lehetőség szerint meg kell erősíteni. Kormányunk politikája ma ebben összpontosul. Segíteni a kisembereken. E politikát látjuk a létesített törvényekben, akár a gazdasági cselédtörvényt, akár az új adótörvényjavaslatot, akár a tanítókról szóló törvényeket tekintjük, mint amelyek az utóbb hozott legfontosabb törvények és javaslatok közt helyet foglalnak. Ezt a politikát igazolja a legújabb törvényjavaslat is, amely az uzsora kiirtását célozza.

Az uzsoratorvényre a legsürgősebben szükségünk van. Ha csak egy kis ideig tovább késett volna, talán kipótolhatatlan lett volna az a rombolás, amelyet az uzsora évtizedek óta folytat különösen azon társadalmi osztály sorában, a melyre nemzeti államunkat alapozni akarjuk. A megszorult ember utolsó csepp véreig való kiszípolozását megakadályoznunk legfőbb ideje, hiszen napról-napra láthatjuk, mint fogy az uzsora által nemzeti őserőnk s mint gyarapszik az az elem, amely könyörtelenül fekszik rá teljes súlyával és teljes nemzetközi önzésével a kisemberek társadalmára. Faluhelyen a legjobban tapasztalható a helyzet tarthatatlansága, a hol egy-egy bevándorlott uzsorás igájába fogja legtöbbszörösebb véreinket.

Az uzsorairtáshoz hasonló eljárásra vár még több visszaélés meggátlása, amely visszaélés nemzeti alapokat képező és éppen ezért legszükségesebb társadalmi osztályunk ellen irányul. Kormányunk mindenestre sorát ejti mindazon állapotok rendezésének, melyek fejlődésünkben bennünket megakadályoznak. Szükséges azonban, hogy éppen azon társadalmi osztályunk, amelynek védelmére annyit teszünk, saját maga is munkálkodjon megerősödésében és ne állapodjék meg csupán a szárnypróbálgatásnál. Helyes szervezkedéssel érhető el az önerő kifejezésének biztosítása. Földművelőinknek gazdakörökben való csoportosulása, kisiparosainknak iparoskörök létesítése az az eszköz, amelyekkel érvényt szerezhet saját magának. A nemzetközi jelszavak elleni küzdelem, amely oly sok hiszékeny léleknek lett már megrontója, a második lépés, amelyre a kezdeményezés dicséretes buzgalommal halad, és amely még a továbbfejlesztésre vár.

Ma már nagyhangú ígéretnek nincs annyi hatalma, mint még pár évvel ezelőtt volt, azóta kitűnt, hogy az az üzletember, aki magát népvézérnek nevezi, olyan, mint sok pesti kereskedő, aki kiáll a boltajtóba, nagyhangon kínálva árúját és erőszakkal huzva boltjába a vevőt, mert másképpen „kundsáftot“ nem tud szerezni. Az azonban bizonyos, hogy aki egyszer ott vásárolt, többet feléje sem néz a boltnak. Ilyen a nagyhangú népagitátor is.

Ha ezektől is szabaddá teszszük a közéletet azáltal, hogy elmegyünk mellettük, anélkül, hogy csak pillantásra is méltatnánk őket, ismét tovább jutottunk azon a helyes úton, amelyet követnünk kell, amelyet kormányunk is követ nemzeti társadalmunk és független egységes nemzeti államunk kiépítése érdekében.

Visszavándorlók.

Az egyre nagyobb hullámokat verő visszavándorlás élénken foglalkoztatja a kormányt és társadalmat. Lelkes jelszavak hangzanak mindenfelé. A legmagasabb körök és a középosztály tehetős urai és hölgyei sietnek

gyámolító karjukat és szavukat felajánlani a visszatért emberek megmentésére. Eddig e téren két jelentős mozzanat is történt. A Royal-szálló dísztermében fényes hangversenyt rendezett gróf Apponyi Albertné, az osztrák leányból lelkes magyar asszonynya vált úrnő, amelynek erkölcsi és anyagi sikerét a műsorban szereplő elsőrangú nevek és a termet színültig megtöltő közönség biztosították. Ugyanakkor a Gyáriparosok Országos Szövetsége megalakította régen tervezett „kivándorlási központ“-ját, amelynek akciója, tekintettel arra, hogy éppen a legilletékesebb faktor alakította meg: bizonyára nagy sikerrel fog járni.

A nagyfontosságú ügy azonban a politikai köröket is mozgásba hozta. A függetlenségi párt minap tartott értekezletén egy elhangzott interpellációra Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter bő és részletes tájékozást nyújtott a kormány eddigi ténykedéseiről. A beszéd meggyőzhette a magyar közvéleményt arról, hogy a hazatérők ügye most már nemcsak a belügyi és földművelésügyi kormányt foglalkoztatja, de az államhatalom egész vonalán történtek intézkedések arra nézve, hogy a visszavándorlók minél hamarabb kenyeret és munkát kapjanak.

Nagy szükség is van a segítő ténykedésre, mert az amerikai nagy gazdasági válság folytán a visszavándorlás oly mérvet öltött, amilyenre eddig nem volt példa. Folyton új és új rajok érkeznek. A fiumei és kassaderbergi vonatok napról-napra alig győzik a visszatérőket szállítani. A visszavándorlók pedig csekély kivétellel mind rászorulnak a segítségre, mert a hónapok óta tartó amerikai munkahiány megtakarított filléreiktől is megfosztotta őket. Kizsákmányolta Amerika a kivándorlók munkaerőjét, most pedig, mivel nincs szüksége rájuk, lerázní iparkodik magáról és hazaküldi őket. Hogy van-e otthon miből megélniök, azzal Amerika nem törődik. Ha szükség lesz rájuk, majd megtalálja a módját, hogyan csalogassa újból vissza a munkások ezreit. Csakhogy Amerika számítása ez egyszer nem fog beszélni. Munkásnépünk alaposan kiismerte az Újvilág emberszeretetét és többet nem kér belőle. Megmarad idehaza, mert most már egy tapasztalattal gazdagabb, megtanulta azt, hogy a hazát nem pótolhatja semmi. Ezt legjobban akkor érezzük, ha nyomorba jutunk, mert ha senki, úgy a haza pártfogásába vesz mindnyájunkat.

Szociálista siralmak.

Többször hangoztattuk, hogy a szociálista párt nálunk sem boldogul a mezőgazdasági munkásmozgalommal. Pedig a szociálisták mindent elkövetnek a mezőgazdasági munkások meghódítására, szónokaik állandóan járják a vidéket. Lapok, röpiratok útján féktelenül izgatják a tömeget. Hatása azonban muló jelenség és a szociálista tanok nem bírnak erős gyökeret verni a földművelő népből. E kudarcok vad haragra lobbantják a vezéreket és sajtójukban sokszor támadják a mezőgazdasági munkásnépet. Így a szociálista földművelő mozgalom lapja: a „Világszabadság“ egyik legutóbbi számában ilyen hangon ír a pártrabigába nem siető mezőgazdasági munkásokról:

„Micsoda átok verte meg — írja a szociálista lap — azt a nagy tömeget, mely a mezőkön tengeti nyomorúságos életét, hogy ennek a testét verhetik bottal, korbáccsal, föl nem eszmél!?! Beszélhetünk neki éjjel és nappal, belemagyarázhatjuk a legsúlyosabb igazságokat a hasába és a gyomrába, nem ér neki semmit. Micsoda nép ez? Hát kivert ebből a butaság és a nyomorúság minden más érzést? Hát ezt a népet már

éppenséggel nem lehet megmenteni a nyuzatástól soha? Hát ez barom akar lenni most és mindörökké? Mikor ezt a rettenetes utálatos közönyt látjuk, mely a földmunkásokat hatalmába ejtette, bizony önkénytelenül azt gondoljuk: ütni, vágni kell ezt a csordát, mert ennek csak az a kedves. Ha egy-egy pillanatra fellángol is, hogy küzdjön a szörnyű elnyomatás ellen, csakhamar közönybe sülyed ismét és némán tűri kizsákmányoltását, mintha a világon csak ezt szeretné a legjobban.

Jellemző ez a kirohanás a szociálista párt népszere-tetére. Amíg követi a vezéreket és fizeti az illetékeket, addig fenséges, öntudatos nép. De mihelyt unja a bolondítást, akkor csorda, melyet ütni, vágni kell.

Ausztria elfogadta a kiegyezést.

Az osztrák képviselőház december 16-iki ülésében oly virágraszóló botrány színhelye volt, amelyhez fogható példára a modern parlamentarizmus történetéből nem is lehet hivatkozni. A rutén képviselők, mert tervezett obstrukciójuk megkezdését az elnök egy fogással megakadályozta, tehetetlen dühükben éktelen lármát csaptak, füttyültek, a padokat verdesték, s az egyikük, Badsinszki egy kettétört asztalfődetet hajított Weiskirchner elnök felé. Az asztalfődetet célta tévesztve, Benkovics keresztényszociálista képviselőt fején találta, úgy hogy rögtön elborította a vér és összerogyott. Ez volt a bevezetés, amelyet általános dulakodás követett nyílt ülésen. Ez az osztrák népparlamentnek, amely az általános választói jog alapján ült össze, az első történelmi jelentőségű cselekedete. Éppen ezen az ülésen utasította vissza az elnök hetvenkedő méltósággal Wekerle szombati tiltakozását az ellen, hogy a reichsrát minduntalan durva módon megsérti a magyar állam méltóságát. A megtörtént verekedés után valóban belenyugodhatunk az állapotokba. Osztrák szövetségeseink olyan szegénységi bizonyítványt állítottak ki parlamentre érzékükéről, hogy nem vehetjük zoknát tőlük, ha a nemzetközi érintkezésben a köteles modorról és illemről nincs fogalmuk.

A véres botrány gyalázatát nem mossa le az osztrák parlamentről az, hogy miután véget ért a dulakodás, a rutének megkövették a házat és Badsinszki valószínűleg lemond a mandátumáról is. A botránynak megvolt az az eredménye, hogy a képviselők hirtelen végeztek a kiegyezési javaslatokkal s a rövidre fogott záróbeszéd után az összes javaslatokat elfogadták. Befejezésül elfogadták egy határozati javaslatot, amelyben utasítják az osztrák kormányt, hogy figyelmeztesse a magyar kormányt a nemzetiségi törvény keresztülvételére. Ez az arcátlan provokálás stílszerű végakkordja volt a reichsráti viharoknak.

A népiskola hat évfolyama.

Általános a panasz, hogy a népiskola nem készíti elő a nép millióinak gyermekeit az élet gyakorlati munkájára. Nemcsak városokban, hanem kis községekben, falvakban megelégszenek az iskolaföntartók azzal, ha négyosztályúvá egészítik ki a népiskolát és nem gondolnak arra, hogy a négyosztályú elemi iskola mindazok számára, kik felsőbb iskolába nem lépnek, tehát a tanulók túlnyomó többsége számára csonka intézet, mely csak az alapot rakja le az ötödik és hatodik osztályok betetőző tanításához. Nagyon természetes, hogy azon rövid négy év alatt nem ismertetheti meg a népiskola a tanulóval azokat a természeti és életviszonyo-

kat, melyekkel meg kell majd küzdenie és nem nevelheti ez idő alatt a tanulókat oly erkölcsi és szellemi önállóságra, mely a legjobb fegyver ebben a küzdelemben.

A csonka négyosztályú népiskola ellen a miniszterium Hivatalos Közlöny-ében Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszternek egy szigorú rendelete jelent meg a királyi tanfelügyelőkhöz, amelyben felhívta őket, hogy buzdítsa és ha kell, szorítsa az állami elemi iskolai tanítókat, hogy a népoktatási törvény 48. szakasza értelmében azonnal léptessék életbe az állami elemi iskolák mindennapi tanfolyamában a teljes hat évfolyamot és az ismétlő iskolát. E rendelet súlyát növelik azok az adatok, amelyekre a miniszter a körrendeletben hivatkozik. Az 1906/7. iskolaévi benépesítési adatok szerint ugyanis 303,588 állami elemi mindennapi iskolába járó közül csupán 38,205 tanuló járt az ötödik és hatodik osztályba és az ismétlő iskolába jövő iskolakötelesek közül az általános és gazdasági ismétlő iskolát csupán 74,507 tanuló látogatta.

Szomorú adatok ezek és méltán igazolják a kultuszminiszter ama szigorú rendelkezését, hogy mindenütt, ahol megállapítható, hogy a tanító, illetőleg a tanítótestület mulasztása folytán nem lépett életbe vagy sorvadt el a népiskola teljes hat évfolyama és az ismétlő oktatás: a királyi tanfelügyelő azonnal indíthasson a hanyag tanító ellen az 1907. évi XXVI. t.-c. 14. szakasz f) pontja alapján fegyelmi eljárást.

A kisiparért.

Irta: Hegedüs András.

Kivirágzott a tulipán! Keleti virág ez, onnan való, ahol a kereszténység forrása fakadt. Nagy Magyarországon is megindult a tulipán jegyében a mozgalom, melynek célja a magyar ipar fölkarolása, istápolása. Vezető politikusaink, a magyar közélet kimagasló alakjai járnak elől napkeleti bölcsék gyanánt, akik hajdanán a csillag nyomán a bethlehemi jászolt keresték. A magyar ipar föllendítéséről van szó, keressük, kutatjuk a módokat és eszközöket, miképpen lehetne az elárvult, tönkrement magyar kisipart fölsegíteni, talpraállítani. Az idegenből, főképpen pedig Ausztriából beözönlő selejtes iparcikkokkal, papírostalpu, fényesre subiczolt czipőkkel, papírosbéllelű ruhaneműekkel elárasztják az ország minden zege-zugát, míg a becsületes tiszt magyar kisiparos osztály koldusbottal a kezében vándorol Amerika felé — a nyomorúságba. Az egykor daltól hangos, népes falusi iparműhelyek konganak az ürességtől. Sívár, szomorú kép ez, melyet el akar tüntetni a mostani nemzeti kormány. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter már eddig is több törvényjavaslatot terjesztett be a képviselőházhoz, melyekkel a tönkrement magyar kisipart talpraállítani akarja. Iparpártolási célokra több millió koronát fordít a miniszter ezentúl minden évben, hogy megerősítse iparunkat arra az időre, amidőn bevezünk az önálló vámterület révébe 1907-ik esztendőben.

Megmozdult a magyar társadalom is. A tulipánjegyében irtja-irtogatja használati cikkei körül az idegen terméket. Helyén való is ez.

Gyönyörködünk a kivirágzott ősi magyar virágszámban, a tulipánban! Pártoljuk a tiszt magyar ipart. Ez minden igaz magyar ember hazafias kötelessége.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Karácsony és a szövetkezés.

Irta: Cséplő Ernő.

A keresztény világ legszebb ünnepén a lelki magabizonyosság mellett arra is szokott a gazdaember gondolni, hogy a jóból vagy a rosszból hozott-e számára többet ez az elmulni készülő esztendő? Előveszi írásait, számadásait, följegyzéseit és igyekezik tiszta képet alkotni. Mérlegeli a bevételeket és kiadásokat és bizony nem egyszer lesi nagy szívszorongva, hogy mutatkozik-e valamelyes fölösleg? Ha csak némi többletet tud is kihozni a bevétel-oldalon, máris a megkönnyebbülés érzete fogja el, mert hiszen oly végtelen rossz idők járnak manapság, hogy a legcsekélyebb előremenetel is bizalommal tölti el az embert. Minden okos és a jövővel gondoló gazda figyelemmel van a talált eredményekre és aszerint irányítja az ezután elvégzendő teendőket. Ha azt tapasztalja, hogy valamelyik termelési ág jövedelmező és hasonló a kilátás a közeli időkben is, erre veti főként magát, ezzel törődik többet és elhagyja azokat, melyek a fáradságot kevésbé juttalmazzák.

A magyar népet általában jellemző könnyűvérűség sok bajt, sok soha helyre nem hozható szerencsétlenséget okozott már. Ahol azonban a jóirányú szövetkezeti szellem átfog kicsinyt és nagyot, szegényt és gazdagot, ott ez igyekezik betömni azokat a nagy repedéseket, melyeket a könnyelműség és a könnyen hívők kiaknázó lelkiismeretlenség ásott. Ahol a szövetkezeti gondolatok áthatják az emberek szívét és lelkét, ott nem mutatkoznak ünneprontó jelenségek; ott szelíd békesség, állandó derűs világ tart tanyát. Az igazi szövetkezeti embereknek örömük is telhetik a fenséges ünnepekben. Nem bántják, nem üldözik őket rémképek, hogy mikor következik be a mindent összeomlasztó pusztulás; mikor csap le héjamódra a könyörtelen uzsorás keze. Ha a szövetkezeti embernek van is adóssága, hasznos befektetésre kellett az, amely nem a romlás csiráit neveli, hanem segíti a gazdát az előretörekvés útjain.

A szövetkezeti intézmények kezdik népünket belenevelni az anyagi dolgok magasabb fokú mérlegelésébe. A szövetkezés megtanította a magyar kiscgazdát nemcsak a pénzzel való bánásmód célszerűségeire, hanem arra is, hogy miként kell okosan és önzetlenül munkálkodni a közjó érdekében. A szövetkezetek emberbaráti cselekedetüknek számos helyen abban a formában is adnak ezidén kifejezést, hogy a működésük területén levő szegény gyermekek számára karocsonyfát állítanak.

E nagy karácsonyi ünnepeken tekintünk vissza az esztendőre! Jól végeztük-e el, Istennek és embernek egyaránt tetszően a reánk rótt feladatokat? És ha tettünkben hiányosságot tapasztalánk, dolgozzunk rajta, hogy azok a jövőben másként legyenek.

Az életbiztosításról.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének a közleményeiben nagyon életrevaló eszmét ismertet S. G. a fenti címmel. Közöljük a cikket alább egész terjedelmében, mert érdemes arra, hogy gazdáink és a szövetkezeti gondolat hívei minél nagyobb körben megismerjék.

Elmondom — kezdi a cikkíró, — miként nyertem

én meg községünk lakosságát az életbiztosítás eszméjének. Ezen törekvésemnél engem mindig azon tudat vezetett, hogy egy nagy nemzetgazdasági eszmét szolgálók és ma bátran állítom, hogy nemcsak ezt, de valósággal jótékonyt gyakoroltam akkor, midőn községünk lakosságát megismerttettem az életbiztosítással és megnyertem az eszmének. Mert ma már példával tudom igazolni, hogy családok lettek boldoggá az életbiztosítás által. Itt van például a községi kovácsunk esete, aki 36 éves ép, egészséges ember s négy gyermek atyja volt. Kora reggeltől késő estig vígan forgatta a pörölyt. Meg is kereste a családja fentartásához szükséges összeget, sőt egy keveset félre is tudott tenni. Megelégedett boldog ember volt, nem is igen gondolt arra, hogy az Istenem engedi meg neki azt a boldogságot, hogy gyermekeit maga nevelhesse fel.

Emlékszem, mikor neki először említettem az életbiztosítást, kinevetett s azt mondta: „minek volna az öneki, míg ő él, munkájával megkeresi a mindennapit, sőt félre is tesz annyit, hogy öregségére — mikor már a gyermekek maguk keresik meg a fentartásukra szükségességet — kettecskén meg fognak élni.“ „De mi történik akkor, ha Ön idő előtt elhal?“ Ez volt az én kérdésem, mire ő elkomolyodott s csak annyit mondott: „Igaza van, erre még nem gondoltam“ és látszott rajta, hogy mint rendes ember félti a bizonytalanságtól családját.

Pár nap mulva azután ő maga szólított meg és kért, hogy részletesen magyarázzam meg neki az életbiztosítást, amit meg is tettem és ő azonnal kötött velem egy 5000 koronáról szóló biztosítást. Minek fáradsztanám képviselőtársaimat a részletek felsorolásával, megtörtént az, hogy a két erős kar lehanyatlott, az erős embert munkaképtelenné tette a betegség, aminek a vége halál volt. Istenem, mily jóleső érzéssel álltam a haldokló ember ágyánál, mikor hálátelt tekintetét reám vetve köszönte nekem, hogy felvilágosítottam őtet az ember gyarlóságáról és megmutattam neki az útát, melyen övéiről gondoskodhat. Csak annyit még erről, hogy ma az özvegy az árvákról maga gondoskodik, amiben nem kis támasza az az ötezer korona, amit két hét után a szövetkezettől kapott.

Én az életbiztosítást mindig úgy magyaráztam, hogy az végeredményében nem egyéb, mint takarékoság, azzal a különbséggel, hogy a takarékpénztár, ha a betevő elhalálozik, csak a betett összeget fizeti ki, míg az életbiztosításnál már az első betét után a fél elhalálozása esetén a biztosított tőke, tehát 15—20 év alatt megtakarítani szándékolt összeg lesz kifizetve. Ha pedig a kikötött időtartamot — mely lehet tetszés szerinti években megállapítva — a biztosított fél megéri, illetve annak lejártakor még életben van, akkor ő maga kapja meg a pénzt.

A kisbirtokosoknak is feltétlen érdekük, hogy biztosítsanak. Különösen leánygyermeküket kell kiházasításra biztosítaniok. Mert az, aki ezt megteszi, szinte észrevétlenül fillérenként rakja össze azt az összeget, melyből a leánygyermekét férjhezmenéskor kifizetheti és nem kell birtokát felaprózni, hanem egyben hagyhatja fiúgyermekére. Erre is előnyös táblázatai vannak a Gazdák Biztosító Szövetkezetének.

Van azután oly életbiztosítás, melynél a biztosított tőke csak akkor esedékes, ha a biztosított fél elhalt. Ilyen biztosítást kötöttem én legtöbbit, és pedig azokkal a gazdatársaimmal, kikről tudtam, hogy adósságuk van, mindig az adósság összegére.

Szükséges tehát nekik, hogy biztosítsanak, mert ez esetben megtartják gyermekeiknek a birtokot, mely haláluk után tisztán teher nélkül marad azokra. Nagy dolog ez, ha meggondoljuk, hogy amúgy is mily gond-

terhes az özvegy élete, mert igaz az a közmondás, hogy „az özvegy asszonyt és az árvát még az ág is húzza“. Hát még akkor, mikor a munkakereső család-apa kezéből kiesik a szerszám, az özvegynek kamatot

vész. Megmagyaráztam az ilyeneknek, hogy ez nem igaz. A Gazdák Biztosító Szövetkezete, mely a magyar gazdaközönség érdekét szolgálja, a biztosítás harmadik évétől kezdődőleg előrefizetéseket (kölcsonöket) ad,

Megjött a Jézuska.

fizetni és családot tartani kell. Nem kell ezt magyarázni, minden gazda tudja, mit jelent ez.

Sokan azért nem akartak életbiztosítást kötni, mert azt hitték, hogy ha fizetni nem tudnak, a pénzük ott

vagy visszaváltja a kötvényt, esetleg tőkésíti azt. Ezzel befejeztem, a mit ígértem, adja a magyarok Istene, hogy képviselőtársaim is olyan sikerrel dolgoznak a Gazdák Biztosító Szövetkezete érdekében, mint

én szerencsés vagyok dolgozni s akkor ez igazán hazafias, szívében és lelkében magyar intézmény fel fog virágozni.

Föl tehát a munkára, képviselőtársaim, tegyenek úgy, mint én tettem, kitartással, szorgalommal mindent el lehet érni. A Gazdák Biztosító Szövetkezetének semmiféle nyereszkeségi célzata nincs. Nincsenek sem részvényesei, sem másnemű üzletulajdonosai, ez a mi intézetünk, a magyar gazdaközönségé. Jelszava pedig mindig az volt: „kitartás a munkában, takarékoság a kiadásoknál és tisztesség az üzlet minden ágában“. Ez legyen a mi jelszavunk is és az eredmény nem marad el.

Szövetkezeti férfiú kitüntetése. Seidl Ambrust, az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatóját a király a Lipótrend lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetést Seidl, aki mindenkor buzgó munkása volt a szövetkezeti mozgalomnak, a hitelszövetkezeti ügy terén szerzett érdemeiért nyerte. A magunk részéről is örömnünknek kell kifejezést adni, egyrészt, hogy a szövetkezeti tevékenységet már a legfelsőbb helyen is méltányolják, másrészt, hogy Seidlben oly kiváló szövetkezeti vezérferfiut ért a kitüntetés. De a szövetkezeti eszme minden barátjának szívesen kell fogadni ezt a kitüntetést, mert ez az első említésére méltó eset, hogy valaki Magyarországon szövetkezeti munkásságért királyi kitüntetésben részesül.

A fogyasztási szövetkezetek borkimérési joga. A Pécsen tartott szőlészeti és borászati nagygyűlés a borfogyasztás emelésének kérdését tárgyalva elhatározta, hogy a pénzügyminisztertől kérni fogja a fogyasztási szövetkezeteknek borkimérési joggal való felruházását. Az állam ma ugyanis csak italmérési jogokat ad, amely feljogosít minden fajta szeszes italnak az elárúsítására; a fogyasztási szövetkezetek részére kért ez a kivételes jog nagymértékben hozzájárulna a magyar termelés szempontjából olyannyira fontos, az egészségre legkevésbé káros ital fogyasztásának emelésére, másrészt csökkentené az egészségre jóval károsabb pálinkafélék fogyasztását. A Magyar Szőlősgazdák Egyesülete a napokban az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet is felkérte, hogy a kongresszus e kérelmét pártolja a kormánynál.

Szövetkezetek segítése. A gabonaraktár szövetkezetek szaporodása érdekében Darányi földművelésügyi miniszter állandóan segítette az ily irányú vállalkozásokat. Legújabbán a gyertyámosi gazdasági hitelszövetkezetet részesítette segítségben. A gyönki most alakult szövetkezetnek pedig első felszerelésre adott pénzsegélyt.

• MI UJSÁG? •

Lapunk Karácsonyi száma

gazdag és változatos tartalommal ezúttal vasárnap helyett december 25-én jelent meg. Az öreg esztendőben tehát nem adunk ki több lapot, miután a karácsonyi számunk az 52-ik. Újévi számunk pedig szintén bő tartalommal, érdekes közleményekkel 1908 január elsején jelen meg.

Felkérjük mindazokat az olvasóinkat, akiknek az előfizetése az év végével lejár, szíveskedjenek azt megújítani, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk olvasóinknak!

Mai karácsonyi számunkkal kapják előfizetőink, mint minden évben, a „**Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv 1908.**“ évfolyamát karácsonyi ajándékkul. Az évkönyv szerkesztésére kiváló gondot fordítottak a szerkesztők: Szilassy Zoltán orsz. képviselő, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára és Buday Barna orsz. képviselő, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szerkesztő-titkára, akiket a legkiválóbb magyar írók támogattak munkájokban. Reméljük, hogy olvasóinknak sok kellemes órát, főleg pedig hasznos tapasztalást szerzünk ajándékunkkal, amelyet előfizetőink díjtalanul kapnak meg.

A „Független Ujság“ mult éve. Ismét elmúlt egy esztendő, amely éppen úgy a munka esztendeje volt, mint az előbbi a „Független Ujság“ írói részére. Hogy erkölcsi értékben mennyit ér lapunk, meggyőződést szerezhet róla az olvasó, ha végig tekint munkatársaink tekintélyes névsorán. Az elmúlt évben munkatársaink voltak: Buday Barna orsz. képviselő, Szilassy Zoltán orsz. képviselő, Bársony István, Balogh Pál, Bászeli Elek, Biró Aladár, Cséplő Ernő, Cserhádi Sándor, Tóth-lipesei Fabricius Endre, Forbáth Sándor, Feleki Sándor, Gerlai, Hegedüs András, Jakab Ödön, Kosutány Tamás dr., Kovácsy János, Lampérth Géza, Matlaszkovszki Tádé, Mohácsi Jenő, Péterfy Tamás, Pásztor Árpád, Szántó Jakab, fülei Szántó Lajos, Szilárd Ferenc dr., Székely Győző, Tömörkény István, Tarcsafalvi Albert, Vancsó Gyula, dr. Vértessy Gyula és még sokan mások, kik névtelenül irtak cikkeket. Munkatársaink a jövőben még eredményesebb munkásságot óhajtanak kifejteni olvasóink érdekében.

György herceg esküvője. Athénben nagy lelkesedést keltett György görög herceg és Bonaparte Mária hercegnő fényes esküvője. Részbe van ebben annak a nagy népszerűségnek is, amelynek György herceg az athéni nép körében örvend. Ezt először is óriási testalkatának köszöni, másodsor kedves és kellemes egyéniségének. Már csak a rokonszenves herceg kedvéért is szívesen fogadták volna Bonaparte Mária

hercegnőt, de a barátságos fogadásra még egyéb okuk is volt. Görögországban ugyanis az a vélemény terjedt el, hogy a Bonapartek görög eredetűek. Háromszáz évvel ezelőtt egy peloponnesusi család, amelynek neve Kallimeris volt, Korzika szigetére vándorolt ki és néhány nemzedék után nevét Bonapartera változtatta, amely hű olasz fordítása a Kallimeris névnek. Sokat idézik mostanság Soutzos Sándornak, a híres modern görög költőnek egyik versét is: „a nagy korzikai, aki a Taygetosról származik...” Így tehát Mária hercegnőt úgy fogadták, mint aki „igazi hazájába” megtért. Leginkább persze akkor bámulták meg, amikor menyasszonyi ruhájában mutatkozott. Ez a pompás díszruha fehér selyembáronyból készült s hat méternyi uszálya volt. A hercegnőt ezenkívül mesés értékű gyémánt diadém és háromsoros gyöngyészter ékesítette. Nagy feltűnést keltettek a koronák is, melyeket nemes apródok tartottak az esküvőn a jegyespár feje fölé.

A csendőrség lovasítása. A nagy területekre kiterjedő csendőrségi szolgálat megkönnyítése érdekében lovasítani fogják a magyar csendőrséget. A lovasítást egyelőre az alföldi vidékeken kezdték meg. Az újításra vonatkozó intézkedések a következők: Hatvan-nyolc lovat kapnak összesen a következő csendőrőrsök: a szegedi csendőrkerületben az apátfalvi, pitvarosi, csókai, nagyszentmiklósi őrsök öt-öt lovat, a mező-hegyesi hét lovat; a debreceni csendőrkerületben a békéscsabai, békési, mándoki, kemecsei őrsök öt-öt lovat, a szarvasi hat lovat; a budapesti csendőrkerületben a kisújszállási hat lovat, a sükkösi öt lovat.

Háromszáz magyar halála Amerikában. Pittsburgi távirat jelenti, hogy a Coal-Company tárnájában háromszáz magyar munkás halálát lelte. A bányában robbanás volt és az elemi katasztrófa következtében a bánya beomlott. Négy száz benndolgozó munkást temetett el, ezek közül háromszázan véreink, magyarok voltak. A rettenetes katasztrófa összeesik a legutóbb megindult visszavándorlási mozgalommal. Az amerikai kereseti viszonyok megrosszabbodtak. Tizezren hagyják el az újvilágot és térnek vissza hazájukba. Az ottmaradtak közül a bánya, a nehéz amerikai munka szedi áldozatait. A rettenetes katasztrófáról, amely annyi halottat követelt, akárcsak egy kisebb ütközet, a következő Pittsburgból érkező távirat számol be: „A Coal-Company tulajdonát tevő Parc-tárnában ma délelőtt robbanás volt, minek következtében a beomló törmelék körülbelül 400 munkást eltemetett. Attól tartanak, hogy a munkások életüket veszítették. A tárna ég”. — Egy későbbi, szűkszavú pittsburgi távirat ezt jelenti: „A legutóbbi jelentések szerint a robbanás 400 munkást temetett el, kik közül majdnem 300 magyar”. Egyebet a katasztrófáról nem lehetett megtudni.

Az uzsora ellen. A biharmegyei Segyest községben tegnap este a falu egyik dúsgazdag gazdáját, aki egész kis magán-hitelbankot nyitott a házában, orozva lelőtték. A jómódu parasztot Tagyerás Demeternek hívják. Évek óta uzsorakamatokkal zsarolta össze a vagyonát s e miatt már rég bosszút forraltak ellene az adósai. Tegnap több adósa ellen folytatott pörében tárgyalás volt kitűzve a vaskóhi járásbírósnál. Tagyerás a fiával ment Vaskóhra. A tárgyalás után késő este indultak haza a közel Segyest község határához ismeretlen tettesek a gazda szekereire lőttek. Két lövés dördült el egymásután. A golyó mindkettőjüket találta. Tagyerás Demeternek a baloldalába fúródott a golyó, a fiát pedig a nyakán sebesítette meg. A merénylők, akik valószínűen az uzsorás adósai voltak, elmenekültek. A két sebesült állapota nem életveszélyes.

Hivatásának áldozata. Temesvárról írja tudósítónk, hogy minap este Temesmoravica és Detta állomások között Ertl Ignác máv. kalauz a robogó személyvonatról, melyen szolgálatot teljesített, leesett és súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenséget a vonaton senki sem vette észre és a szerencsétlenül járt kalauz eszméletlenül hevert a nagy hidegben a pályatesten a legközelebbi vonatig, melynek személyzete észrevette és beszállította Temesvárra. A szerencsétlenül járt kalauz állapota életveszélyes.

Szerb-magyar egyetértés. Jóleső hírt jelentenek Újvidékről: A város f. hó 20-án Balla főispán elnöklétével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Lorkovics Ferenc indítványára pártkülönbség nélkül egyhangulag elhatározták, hogy az osztrák parlamentnek Magyarország belügyeibe avatkozása ellen tiltakoznak és hasonló eljárásra kérik föl az összes törvényhatóságokat, valamint felírnak ez ügyben példás elégtétel végett a képviselőházhoz. Az indítvány mellett Bradráovics Koszta, a Zasztava szerkesztője is felszólalt s azt a radikális szerbek nevében elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

Oláh pap, magyar tanítónő. Az ozorai román iskolához a minap nevezték ki Lengyel Julia tanítónőt, aki azután jelentkezett Bentilovics Gusztáv iskolai igazgatónál. Az igazgató rendben találta az okmányait és bevezette az osztályába. De alig kezdte meg a tanítást, reátört Conopán Honor oláh pap.

— Kisasszony — förmedt rá indulatosan — ön itt nem taníthat. Ez román iskola, ön pedig magyar tanítónő.

— De tudok románul is — válaszolt Lengyel Julia.

— Mindegy — mondotta a pap. — Csak román tanítónőnek engedjük meg a tanítást. És ha százszor is ide van kinevezve, itt nem fog tanítani. Ha még egyszer be meri tenni a lábát ebbe az épületbe, a parasztjaim vasvillával kergetik ki. Megértette?

Lengyel Julia az oktan támadásra elhagyta az iskolát, elpanaszolta baját az igazgatónak, de az nem segíthetett rajta. Elment a nagybecskereki tanfelügyelőségre, ahol előadása természetesen óriási felháborodást keltett. A tanfelügyelőség nyomban intézkedett, hogy Lengyel Julia visszatérhessen Ozorára és folytassa a tanítást. Ozora községi jegyzője kijelentette, hogy a szolgabíróság, ha kell, csendőrökkel is meg fogja akadályozni a tanítás zavarását.

Véres verekedés a washingtoni képviselőházban. A washingtoni képviselőházban csütörtökön, közvetlenül az ülés után véres verekedés támadt az ellenzéki demokrata párt két tagja között. Dearmond, Missouri képviselője, párthívét, Williams missisippii képviselőt, szőszegéssel vádolta, mert a megállapodás ellenére, őt a bizottságokba való jelölésnél kihagyta. A szóváltás, amely ebből támadt, egyre hevesebb lett és Dearmond végre olyan erős ütést mért Williams arcára, hogy ennek orrából vér bugygyant ki. Williams mindazonáltal visszaütött és csakhamar mind a két képviselő a földön hevert, egymást a legnagyobb dühvel ütlegeelve. Csak nagynehezen tudták őket elválasztani. Az esetnek a parlamentben még következményei lesznek.

A Feketeerdő kincse. A mi szőke Dunánk születése helyéről azt állítja egy régi legenda, hogy valahol nagy kincseket rejteget sziklakebelében. Most az a hír érkezik Párison át, hogy egy olasz mérnök, hatósági engedély alapján, a Feketeerdő egy kies zugában ásatásokat végeztet, hogy fölfedezze azokat a mesés

kincseket, amelyeket még a középkorban rejtettek ott el. A környékbeli emberek már régóta keresik azt a sziklát, mely alatt állítólag a kincs rejtőznék, de mind- eddig eredmény nélkül. Az erdei felügyelőség végre is szigorú intézkedéseket volt kénytelen alkalmazni a túlbuzgó kincsesók ellen, akik szinte feldúlták az erdő- nek azt a kies zugolyát. A gránitsziklán titokzatos jele- ket találtak, melyek több százados eredetűek lehetnek s egy kört ábrázolnak, amelyet hieroglifek vesznek körül. A környékbeli öreg emberek ajkán élő legenda szerint a kincset csakis a szent hét folyamán és Advent- kor lehet megtalálni. Az elmúlt tavasszal, Nagypéntekre virradó éjszaka ismeretlen tettesek mély gödröket ástak a titokzatos szikla lábánál. Most pedig egy olasz mér- nök vállalkozott a kincs fölfedezésére s az ásásokat már meg is kezdte. Előbb azonban hű másolatot készí- tett a titokzatos jelekről s megfejtés végett bemutatta azt egy szaktudósoknak, aki odanyilatkozott volna, hogy az ásások csakugyan eredménynyel kecsegtetnek.

Gyilkosság a hamis ezermárkás miatt. Stutt- gartból jelentik, hogy a napokban egy száz iparos- legény életével áldozott a tréfájáért. Mergelstetten egyik koresmájában ugynis reklámcélokra szolgáló ezermárkás bankjegyet mutogatott a társaságnak. A szomszédos asztalnál két suhanc üldögélt és ezek a bankjegyu- tizat valódi pénznek vélték. Mikor azután az iparos- legény eltávozott a koresmából, utána lopódtak és egyik sötétebb zugutcában leütötték és kirabolták a szerencsétlent. A gyilkosokat a rendőrség utóbb elfogta.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczélekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

GAZDASÁGI DOLGOK

Drága takarmány — olesó marha.

A folyó esztendőben — bár nem oly nagy mérték- ben, mint az 1905. évben — az ország nagy részében takarmányhiány van. Ezt a takarmányhiányt a nyár folyamán uralkodott szárazság okozta. Az abraktakar- mányok pedig a rendkívül magas gabonaárak folytán olyan árakat érték el, amilyenre már régen nem volt példa.

A takarmányhiányt első sorban a kisgazdák érzik meg. Míg a nagyobb birtokok elegendő tőkével ren- delkeznek arra, hogy más vidékről szerezzék be takar- mány szükségletüket, szívesen is áldoznak erre, a tavaszon — éppen a takarmányhiány következtében okvetlenül beálló — magas marhaárak és jó értékesítési viszonyok reményében, addig a kisgazda, nem lévén elegendő forgótőkéje, inkább elvesztegeti potom áron a jószágát, csakhogy mentve legyen az esetleg drága takarmány vásárlásától.

Pedig az ilyen gazda rosszul számít. Tudjuk azt, hogy a jó gazdának egyúttal jó kereskedőnek is kell lenni, hogy a kedvező helyzetet kihasználva, terményeit a legjobb áron tudja értékesíteni. A jelen helyzet pedig tisztán számítás dolga. A mostani drága takarmányárak mellett a marha ára nagyon lement, mindenki el akarja adni állatait, venni pedig senki sem akar. Így tehát, aki most eladja, csak potom áron vesztegeti el.

A földművelésügyi kormány a takarmányhiány eny- hítésére minden lehetőt elkövetett és különösen a kis- gazdák érdekében az ingyenes lombgyűjtést engedé- lyezte, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kérel- mére pedig a szál- és abraktakarmányok vasúton való szállítására tetemes díjkedvezményt eszközölt ki a kereskedelemügyi kormánynál.

Mіндеzen intézkedések ha nem is ellensúlyozzák, de mindenesetre könnyebben elviselhetővé teszik a takar- mányhiányt és csak az egyes gazdákon múlik az, ha nem tudnak elegendő téli takarmányt állataiknak be- szerezni és kénytelenek azokon potom áron túladni. Módot nyújtott a kormány arra is, hogy olyan gazdák, akiknek egy vagon takarmánynál kevesebbre van szükségük, társulás útján hozatva vehessék igénybe a díjkedvezményt.

Természetes következménye a téli takarmányhiány- nek és az olesó marhaáraknak az, hogy tavasszal a drágán kitevelt állatoknak igen magas lesz az áruk. A tavaszi munkák beálltával mindenki igás állatot keres és — nem kap vagy csak nagyon drágán. Aki pedig bármily nehezen is, bármily küzdelem árán kite- lelta állatait, tavasszal kellő időben fog a munkához, esetleg nélkülözhető állatait pedig jó áron adhatja el. Figyelmeztetjük tehát igen tisztelt olvasóinkat, hogy ezt a fontos kérdést jól gondolják meg és tegyenek egy kis számítás, mielőtt állataik kitelettetése vagy eladása fölött pálcat törnek. Mi csak azt tanácsolhatjuk, hogy akinek csak módjában van, bármily nehezen is, de telettesse ki állatait, mert bizonyára meg fog térülni a fáradság és költség. De amellet szívleljük meg mai számunk állattenyésztési cikkében lefektetett igazságokat és soha se téveszszük szem elől azt, hogy csak jó bánásmóddal, okszerű takarmányozással nevelhetünk jó és hasznos állatokat.

Kovácsy.

Új motoros talajmunkáló gép.

A közelmúlt hetekben egy kiváló gépezet hagyta el a műhelyt és állott első próbamunkájába. Ez egy motoros üzemű magánjáró, mely nemcsak talajművelésre alkalmas, hanem a földet teljesen megmunkálva, beleadja abba a szükséges vetőmagot és végzi ezen munkáját oly tökélylyel, hogy sem előtte, sem utána semmi nemű kézi vagy állati erőre szükség nincs.

Mint képeink mutatják, a gépezet egy négy kerékre helyezett vasvázon nyugszik, súlya 40 métermázsra, tehát jóval könnyebb, mint bármely ismert gőzeke és a jelen első példány 20 lóerővel rendelkezik, mely erőt egy azon elhelyezett benzinmotor szolgáltatja.

A gépezet alvázán egy ásószerkezet van elhelyezve, mely egész 50 centiméter mélységig fokozható szántást végez a földön, a földet nem csupán megszántja, hanem a kiemelt földmennyiséget egyúttal apróra megporhanyítja, úgy, ahogy a kertész a kertföldet műveli.

Eme munkáját oly tökélylyel végzi, mint azt az eddigi ekerendszerek közül, beleértve a legtökéletesebb

Köszegi-féle motoros talajmunkáló gép munka közben elülről tekintve.

gőzekét is, egyik sem, mert míg a gőzeke a legkisebb nedvességnél árkos borozdákat szánt, melyek csak állati erővel munkálhatók el, addig eme új gépezet teljesen porhanyított, simára munkált talajt hagy hátra. A gépen alkalmazott fogas pedig szédolgozza a tarlóban található gáz tarackokat és dudvát és így a föld alkalmassá lesz a maggal való bevetésre, mit az ugyancsak e gépen elhelyezett sorvetőgép végez és az emígyen elvetett magot egy, a vetőgéphez alkalmazott henger betakarja. Mindeme munkát a gépezet menet közben végzi és könnyű súlyánál fogva, valamint a praktikus szerkesztett hatalmas talpaskerekek segélyével könnyedén és gyors menettel végzi. Munkaképessége óránként 1200—1600 négyszögöl. Ami pedig a fő, a szolgáltatott munka holdanként alig a negyed részébe kerül az eddigi gőzkeszántás holdankénti árának.

Hogy pláne megtakarítjuk a benzinnél jóval drágább szenet, annak a helyszínre hordását, vízfordást stb., erről nem is óhajtunk számításokat tenni. A gépezet az összes agrikultur államokban szabadalmazva van és Köszegi Károly bajai mérnök találmánya.

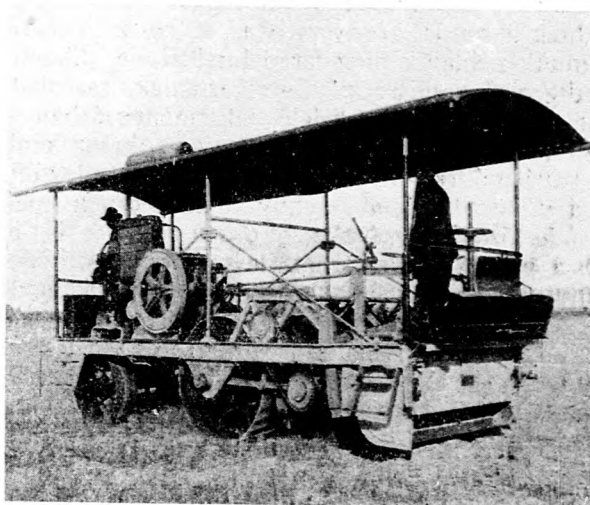
A próbánál, mely egy Baja melletti gazdaságban ejtetett meg, jelenlevő nagyszámú előkelő birtokosság és gazdaközönség a gép munkájáról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott, úgy hogy ezen gép hivatva

van a szántóföld megmunkálásnak eddigi rendszerét gyökeresen átalakítani, annak eddigi költségeit felére redukálni, a gazda helyzetét megkönnyíteni és a föld jövedelmezőségét fokozni. Legközelebb a földművelésügyi miniszterium a legkompetensebb gazdakörök bevonásával nyilvános próbát rendez e géppel és igazolást fog nyerhetni ezen magyar találmány igazán nemzetközi érdekléssel bíró életképessége. Olvasóinkat mindenkor részletesen fogjuk értesíteni eme találmányt illető eseményekről.

Allataink téli gondozása.

Valamikor annak adtunk kifejezést, hogy az okszerű állatgondozás a legjobb állatvédelem. Így vagyunk meggyőződve ma is. És ebben az állattenyésztőt és állattartót nemcsak az emberséges érzés, hanem az anyagi, pénzbeli siker is kell, hogy sarkalja.

Hát talán röstelkedve, de be kell vallanunk, hogy mi magyarok — tisztelet a kivételeknek — hasznos

Köszegi-féle motoros talajmunkáló gép munka közben hátulról tekintve.

állataink gondozásában el vagyunk maradva más állatok mögött; minálunk nemcsak a szó szoros értelmében vett állatkínzás, hanem a hibás, rossz gondozás következtében is óriási károk sujtják a magán-, de persze a közvagyont is.

A hibát, a mulasztást az évnek kivált téli szakában követik el, holott éppen ekkor vannak az állatok folytonosan a szem előtt s ekkor vannak számos káros hatásnak kitéve.

Már az istállóokban való elhelyezésnél azt láthatjuk, hogy vagy túl van zsufolva a tartózkodási hely állatokkal s ekkor amellet, hogy kényelmetlen rájuk nézve az ott tartózkodás, még káros is, mert rendszerint túlmeleg, párás, rossz levegőjű; vagy kong az ürességtől, amikor meg annyira hideg, hogy az elgémberedő állatok, pl. tejelők, hízók hasznosításukban visszamaradnak, növedékek fejlődésükben megcsökkennek, de általában át is fázván, meghűlvén, különféleképpen meg is betegszenek. S ez így van a túlzufoltság esetén is, mert akkor meg a verejtékben úszó test könnyen sérül, a bűzös, rossz levegő, mely a vér tisztítására alkalmatlan, egyenesen káros is, megbetegítve az állatok elsősorban lélegzőkészülékét, de ezuton vérét is.

Gondot kell hát fordítani arra, hogy a tartózkodási hely nagysága az ott tartózkodó állatok számához

arányos legyen, mert ekkor a kellő 12—16 C^o) hőmérséklet is képződhetik s megfelelő szellőztetést feltételezve, a levegő romlottsága sem lesz ártalmára az állatoknak.

De persze, hogy tényleg tiszta, jó lehessen a levegő, arra egymagában a szellőztetés nem elég; kell, hogy minden berendezési tárgy, felszerelés, alom tiszta legyen s tiszta legyen az állatok teste is.

Ezen követelmények ellen azonban, sajnos, sokszor és sokat vétenek az állattulajdonosok; részint úgy, hogy el se rendelik mindezeknek végrehajtását, módot se nyújtanak állataikkal foglalatostkodó alkalmazottaiknak ezen teendők eszközésére, részint meg úgy, hogy nem ellenőrzik rendelkezéseiknek végrehajtását.

Látunk is aztán ily esetekben valósággal felháborító, szégyenletes állapotokat, pl. azt, hogy az istállók éves szennytől, pókhálótól vannak ellepve; az etetőedények hetes ízektől büzlének; a talaj, az álló- és fekvőhely, a csatorna a legnagyobb fokban mocskos, lucskos; alom az állatok alatt nincs, vagy ha van, csak minden kritikán aluli mennyiségű és minőségű az; a szerszámok (hám, kantár stb.), a takarók, pokrócok s maguk az állatok is szennyesek s valósággal csak tengenek, kínlódnak a ronda környezetben, a rossz levegőben és a munkás állatok még fáradalmaikat se pihenhetik ki, pedig ezek rendszerint tulcsigáztatnak, zsaroltatnak a munkában s még megfelelő takarmányozásban sem részesülnek, nem is említvén a durva, sokszor embertelen bánásmódot, melylyel őket a rossz gondozó illeti.

Ez a mindent ellepő szenny közönségesen melegágya a fertőző betegségeket okozó csiráknak is, azok ebben a nedves, meleg, rossz levegőben teméntelenül szaporodnak, hatásukban erősödnek, elhatalmasodnak s az egészséges állatokba jutva, felidéznek növekedés méginkább szopósállat pusztulásokat, elvetéléseket, méh hüvely- és togybajokat, szem- és bőrbetegségeket, tüdőbántalmakat. Legalább is fogékonnyá teszi aztán a hibás, elhanyagolt tartózkodási hely és rossz gondozás kivált a szarvasmarhát ama tüdőbetegséghez is, melyet tuberkulózis néven emberben is ismerünk és rettegünk.

Százezrei az embereknek és állatoknak nem kapnák meg e rettenetesen pusztító, gyógyíthatlan betegséget s egyéb kórokat se, ha több gonddal járnának el az emberek a tartózkodási helyek tisztán, egészségesen tartásában, saját és állataik testének kellő gondozásában.

Télvíz idején mulasztásokat követ el számos állattartó ember abban is, hogy a nyújtott eleségek romlatlanságára súlyt nem fektet. Nyújt penészes, aszott, poros, iszapos, dohos, avas és egyébképpen romlott takarmányt s megfagyott eleségeket, jéghideg vizet, meg nem gondolva, hogy ezek nemcsak alkalmatlanok az állatok táplálására, hanem egyenesen veszélyesek azok egészségére, sőt életére is.

A munkás állatok (lovak és ökrök) kellő vasaltatását is sok ember veszi könnyelműen, pedig tudhatná magáról is, hogy a téli síkos úton nagyon bizonytalan, fárasztó a mozgás neki is, hogyne volna hát a súlyosan terhelt állatnak, mely könnyebben csuszamodik ki, esik el az ily úton, ha kapaszkodásra alkalmatlan nincs megvasalva s okoz ekként kárt, ficamodások, csonttörések alakjában magában, de gazdája erszényében is.

De a kellőképpen meg nem patkolt munkás állat, éppen mert rendkívül fárasztó reá nézve a síkos talajon való mozgás, gyorsan le is zsarolódik, kimerül, dologra alkalmatlanná válik s ez is kár a gazdára és az a sajnos, hogy sok tulajdonos úgy akarja behozni e károsodását, hogy a kimerült, munkába nem fogható

állatot koplaltatja s még rosszabbul vagy sehogy se gondolja, mert hiszen nem keresi meg szecskáját sem. Gondol is sok ember arra, hogy ennek nem az a szánalomraméltó állat, hanem ő maga (a gondatlan tulajdonos) az oka!

Télvíz idején fűtőanyag, jég és hófuvarozás közben megint csak a gondatlan, embertelen és balga (mert saját előnyét is gondatlanul lábbal tipró) állattulajdonos azt sem fontolja meg, hogy a nehézzé vált úton képtelen a (kivált még rosszul is patkolt) munkás állat akkora terüt továbbítani, mint az év más, erre kedvezőbb szakában. Látunk is aztán, pl. a fővárosban is, jeleneiket elakadt fuvarokból, összerogyott s felkelni nem tudó állatokból, egeket káromló kocsisokból, szájtató, erkölcsseiben ily látványoktól is romlott csöcselékből, amely jelenetek csakugyan u. n. „ázsiaiak“, mélyen elszomorító, sokszor megrendítő és mireánk magyar nemzetre megszégyenítő is.

Bizonyosnak mondható ma már, hogy mind e jelenekek felidézésében és napirenden tartásában a gondatlan, jobb érzésben szűkölködő és a saját finánciális érdekeit is ferdén felfogó állattulajdonosok elsősorban hibásak s másodsorban alkalmazottaik, a rossz kocsisok; ő rajtuk áll hát elsősorban, hogy ezek az állapotok a mi — végre is európai — államunkban enyhüljenek s aztán megszűnjenek.

Vegyék hát a szívükre ezt a dolgot; törjenek a már tarthatatlan ezen megbecstelenítő állapotok javítására, annál inkább, mert mint jelezve volt, ez nekik finánciális érdekük is.

M—k.

Buja rozsvetésről.

A buja rozsvetésnek őszi hengerezése nem sokat ér, mert ennek, mint megdülés elleni védekező eszköznek, csakis tavasszal, a *szárbahajtás* idejekor van jelentősége és haszna azzal, hogy a magasabb rendű gyengebb hajtások egy része elpusztul, az elsőrendű erős főhajtások pedig könyökszerűen emelkednek fel ismét. Tévedés továbbá azt hinni, hogy a lehengerezett föld tavasszal kevesebb vizet párologtat el, mert ellenkezőleg, az ilyen föld több vizet veszít a párologással, mint a felületileg porhanyított. Ha a buja rozsvetésen az időjárás nem segít, akkor télen át óvatos legeltetése válhatik szükségessé.

A bokrosodás időszakában is lehet legeltetéssel vagy kaszálással a túlerős fejlődésben feltartóztatni. Mindkettő óvatosan alkalmazva jó hatású, viszont mindkettő helytelenül használva bajt okozhat. Legeltetni csak kellően megszikkadt talajon szabad olyformán, hogy a jószágot folytonos lassú hajtással járattuk a vetéseken, nehogy a rozstot tövig leleljék; utóbbi esetben már kárt okozhatunk, mely kat. holdanként 2—3 q. termés-csökkenésben nyilvánulhat. A marhával való legeltetés kevésbé veszedelmes, mint a birkáké, mert utóbbiak hegyes körmeikkel több kárt okozhatnak az esetleg nyirkosabb földön s a tövig való lelejelés is könnyebben előfordulhat. A kaszálás, ha kellő óvatossággal történik, szintén jó védekezési eszköz s a jelenlegi takarmányszűk időben nem megvetendő mennyiségű takarmányhoz juttatja a gazdaságot. Csakhogy itt is arra kell ügyelni, hogy ne a szár tövéig vágassuk le a rozstot, mert ezt, különösen száraz, fagyos teleken könnyen megsínyli, sőt az erős fejlődésű rozsnál a szártól felett képződő kalászt is megsérthetjük. Mindkét eljárás tehát jó, ha kellő óvatossággal használjuk, de az óvatos legeltetésnek az az előnye, hogy külön kiadással nem jár s hosszabb ideig végezhető, mint a kaszálás. K—k.

MULATTATÓ

A Szent Estén.

Irta: MAGYAR GYULA.

„Szeresd a földet,
Ma szülte nektek
A legdicsőbbet!”

Betlehem fölött
Sugár áradván,
Zsolozsma zendül
Angyalok ajkán;
Csodás titoknak
Sugára lebben,
Térdre borulva
Hallgatá minden:

„Ki jött közétek,
Szűzanya szülte,
Az Isten-fiát
A földnek küldte!”

Jászolban pihent
Az ég királya,
A puszták fia
Jöve hozzája.
Szegény pásztorok
Az elsők voltak,
Kik neki földi
Termést áldoztak.
Az a szent kised
Rájuk mosolyga,
S imádták őt ott
Földre omolva.

A földművelő
Istálló-háza
Borult fölébe
Az éjszakára.
A melegséget
— Nem volt gunyája

Az ő állata
Lehelte rája.
A szűzanyának
Patyolatkarja
S a buzaszalma
Volt fejealja.

Igézet szállt át
A nagy világon,
Könnyek csillogtak
Kicsiny virágon;
Vizek megálltak,
A vad szelid lett,
Vihar lecsittult;
Aludt a kised...
Angyalok szöttek
Neki szép álmot,
A földi népnek
Nagy boldogságot.

Hasad a hajnal,
Ébred az ember;
Csodáról zúgott
A bércz, a tenger,
S felzendült rája
Angyali ének
S megérték mind, mind,
Kik figyelének:
„Isten a földet
Im úgy szerette,
Egyszülött fiát
Adá érte.”

„Imádd azért Őt
S szeresd barázdád,
Lásd, a madár is
Azt zengi hozzád...

Ki megszületék,
Jászol bölcsője
S a keresztje is
Onnét van növe.
Hasítsd a földet,
Ráhullott vére,
Abból lesz áldás
Szántó-ekédre.

Hasítsd a rögöt,
Ki ma születék,
Halotti testét
Hisz' abba tevék
S amint Ő egykor
Abból feltámadt,
Neked is élet
Csak abból árad.
Szeresd a rögöt
Mint szerette Ő
S megváltá érte
Óh, szántó-vető!”

Ezen az estén,
Ezen az éjen
A legszebb csillag
Kigyúlt az égen,
Tündöklő fénye
Ahogy szétáradt,
Reszketett kelhe
Minden virágnak...
Hirdette nekünk:
„Szeresd a földet,
Az szülte nektek
A legdicsőbbet!”

Kipolyvázás.

Irta: **Buday Barna.**

Van ebben a szokásban valami a szerelemből, az irigységből, meg az erkölcsből; ennek a három tényezőnek az egybeolvadásából születik meg a kipolyvázás gonosz gyakorlata, ami a paraszttársadalom flörtjei fölött örökös. Mert a flörtölés a faluk népe között is honos. Abban áll, hogy a legény kerülgeti a leányt, hozzá is dörzsölődik, ha szerét teheti, bele is harapna, de csak úgy a világ háta mögött, mert minden másra kellene neki, csak feleségnek nem; szóval ez az érzés nem tiszta erkölcsből fakad. Vagy viszont a leány hiteget két-három legényt is egyszerre. Mindegyik azt hiszi, hogy övé a leány, az pedig csak tartogatja őket jó szóval, hamis kacintásokkal, mert többre vár, de azért jól esik asszonyi természetének, ha három oldalról legyezgetik egyszerre; hát ez sem jó erkölcs.

Ilyen esetekben a féltékenység, meg az irigység összesűgnak, megalkul belőlük az erkölcsbíró; az a vállára kap egy polyvával telt zsákot s egy szép éjszaka utat hint a polyvából, amely a legény lakásától egészen a leányos ház ajtóküszöbéig vezet. Másnap azután megtudja az egész falu, amit még nem kukorékolt volna ki a kakas; tessék azután flörtölni az ilyen helyen!

A kipolyvázásnak mindenkor ideje van, télen úgy mint a nyárban, de mégis az a főidőszak, mikor az esték hosszabbodni kezdenek, a falusi embernek mind kevesebb dolga akad a mezőn s ráér a vászonnéppel is bibelődni egy kicsinyt.

Ilyenkor a valamire való legény alig várja, hogy lenyelje az esti tésztáját. Vasárnapiasan kicihelődik, ha ugyan kedd, csütörtök vagy vasárnap este van; ezek a zsíros napok, úgy hívják, hogy legényesték: hétfőn, szerdán meg pénteken a leányos házak nem fogadnak, akkor nincs vásár. De mégis vasárnap előestéjén legények a látogatások.

Aki legénysorban jár, ünnepi tisztát vesz s megy a könnyebb vérűje faluzni, ami semmivel sem jelent többet, mintha egy éhes kecskét szájkosárral küldenének a veteményes kertbe.

Mivel a falu erkölce nem tűri az olyan gavallérokat, akik csak mulatságszámba veszik a leányzókat s itt is, ott is szeretnének szedegetni egy kis tejszint az élet örömeiből. A leányos házak ajtajai csak a félremagyarázhatlan szándékok előtt nyílnak meg, így is csak egy legény számára, a többinek ott kint tágasabb az udvar. A faluzó gavalléroknak tehát annyiban áll a mulatságuk, mint egy verébseregnek, amelyik szarkát látott meg. Sorra járják a leányos házakat, akinek itt-ott melengeti a baloldalát a ködmene, annak a kedvéért rákezdnek valami szomorú nótára s ha valakinek éppen panasza van a tőle elfordult hölgyre, az nem

egyszer annak ablakára tehenkedik s olyan keserves gajdolást viszen véghez, hogy arra a kőnek is meg kellene lágyulnia.

A faluzás tehát nem valami nagy mulatság. Legfeljebb a pitvarig terjed az, egy kötőlőzködő szóra vagy egy jó éjszaka kívánságra. De aki megtalálta már választottját, arra boldogabb sors vár. Az ilyen legény egyedül szokott járni, mert a szerelem nem pajtáskodik. Megáll a leányos ház előtt és bekopogtat az ablakon.

„Nénemasszony, szabad-e bemenni?”

Erre a válasz rendesen kedvezően üt ki az uram-öcsém számára. Ritka eset az, hogy a gavallér első közeledését visszautasítsák, habár az nem kedv szerint való is. De vannak jelek, amelyekből a legénynek értenie kell. Nem a társalgás menete teszi a rossz fogadtatást megfoghatóvá, az rendesen lassú, vontatott s unalmas, mint az őszi eső; hanem bizonyos formai körülmények magyaráznak. Így, ha a leány nem kíséri ki a pitvarajtóig a legényt, ez világos jele a hidegségnek. Vagy, ha a legénynek nem sikerül a leánytól zseb-
kendőt elkönfiskálni, amire a fiatalok között rövidesen sor kerül. A meghiusult keszkenőrablás már szinte kosár.

Ha erről sem ért a legény, akkor a nénemasszony adja be neki az utolsó pilulát, pl. „Ne jöjjön többet hozzánk, öcsémuram, mert a Lidikának rosszul esik, hogy hallgatni kell érte az apjától”, meg így, meg így. Az asszony-nénémben megvan az az erkölcsi bátorság, ami a magasabb körök hölgyeitől nem telik ki, holott ott

hatszor nagyobb szükség volna erre. A gavallér azután bocsánatot kér az eddigi alkalmatlankodásért, csendesen elballag s átalakul Perottivá.

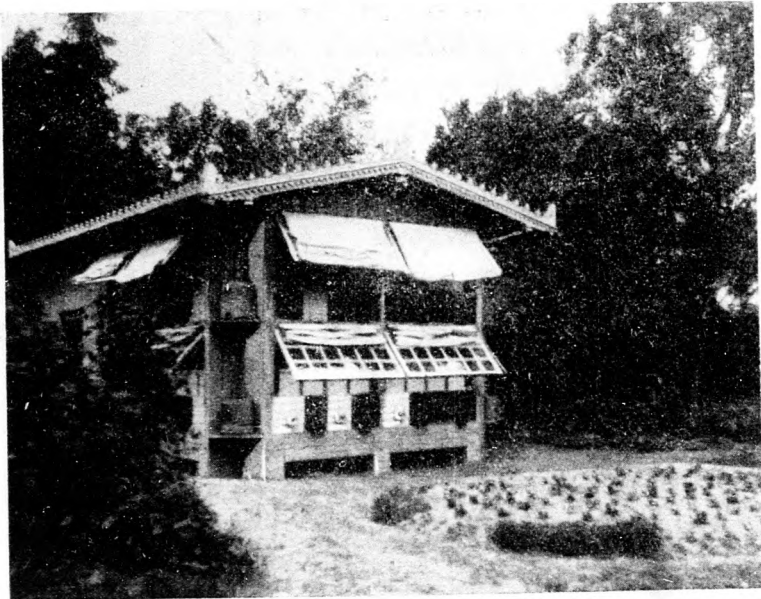
Már ekkor a kipolyvázás a levegőben van. Valami csodálatos ösztönnel fogva azonnal megérik, hogy a kalitka szabad s rövidesen bekopogtat egy másik legény, szemrevaló fiu, ügyes gazda: a Bükki Jancsi. Ez már tetszik.

Néhány nap mulva a hetyke legény a lajbija zsebében fitogtat egy szépen kivarrott zsebkendőt, amelyen a leány nevének kezdőbetűje is ki van hímezve. Hanem azokat a kezdőbetűket nem látja meg senkisémm. Az obligó elárulása nem kedves dolog a nép között sem, mert a legénynek pénzértékét leszállítaná, kivált annak, aki több helyen szeret apró bevásárlásokat tenni. De ott leskelődik feje fölött az irigység szelleme.

Egy szombat este aztán, amint a Jancsit Lidika kikísérné a pitvarajtóig s ott sebtiben élénk mézkereskedést nyitnak s a legény jól megrakodva, keresztbe álló szemekkel lép ki a küszöbön, hát egyszerre nagyot fohászodik a csillagos egekhez s visszaszól:

„No Lidika, az áldóját, ki vagyunk polyvázva!”

Szép, polyvából szórt úton mehet el, egészen a lakásáig; ott aztán az udvarán megtalálja a kiürített zsákot is. Az ő tulajdona volt a zsák is, a polyva is: így teljes a tréfa.

Gazdák tanulmányútja.

Méhes egy német birtokon.

Nyári időben, ha szikkadt a talaj, még csak felsöpörheti valahogy, de a nyomát eltüntetni akkor sem lehet; sáros időben vagy hó idején pedig napokig úgy marad a polyvaút, nincs az a hatalom, mely eltüntesse. Hej, ha megtudná Bükki Jancsi a tettest. De annak volt esze ügyesen végezni a dolgát, mert ez a játék véres fejre megy.

Másnap kora reggel hire kel a faluban a kipolyvázásnak, a kíváncsi népnek van mit bámulni. Lidike aznap ki sem mer lépni a szobából, a Jancsi szívét pedig kegyetlenül megdolgozza a közérzület, amely előtt visszaszívhatlanul hírbe van hozva a leánynyal.

Világos tehát ennek a szokásnak az az erkölcsi hatása, hogy döntő alternatívák elé állítja a gavalérokat; ebből azt gyanítom, hogy asszonyi találmány.

A szegény didergők.

Mikor a havas tél

Beköszön hidegen:

Egy szorongó érzés

Sír át a szívemen.

Rágondolok a sok

Szegényre, árvára,

Ki mindig didereg:

Nincs tüzelő fája!

Mért nem oszthatom szét

Kandallómnak lángját,

Hogy megenyhíthetném

A szegényt, az árvát!

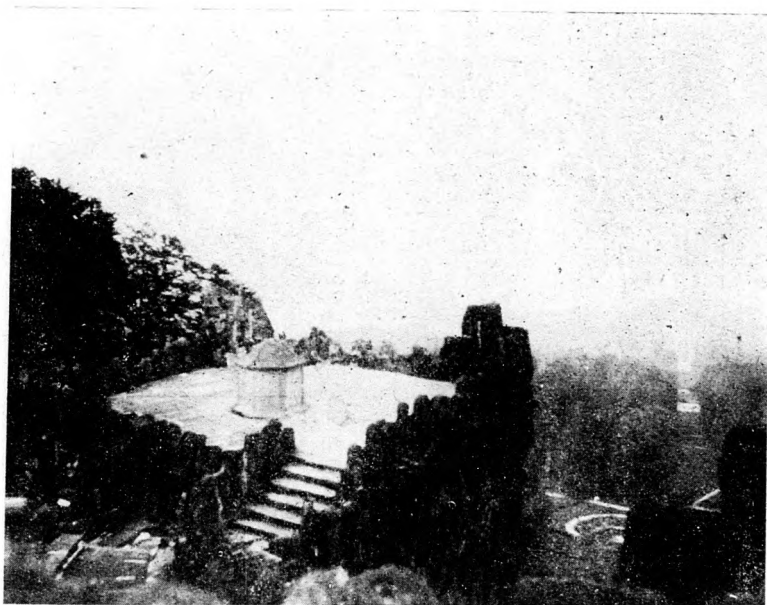
Vagy mért nincsen olyan

Óriás kemence,

Hogy minden didergő

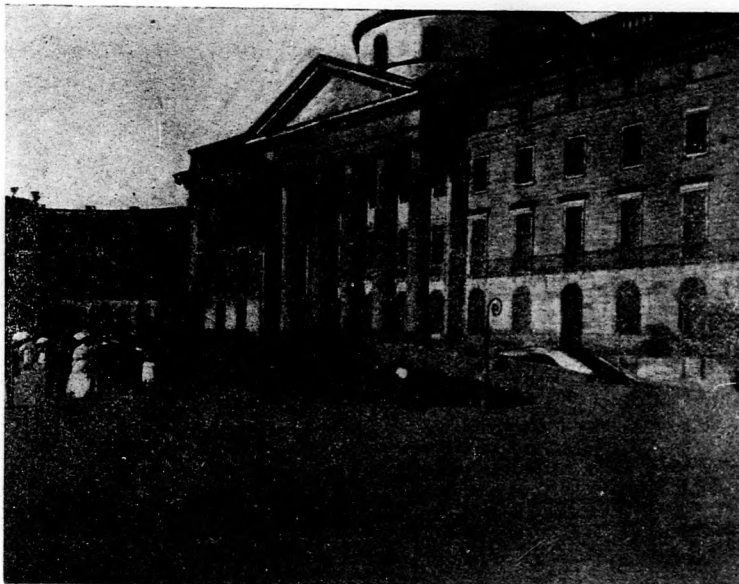
Ott melegedhetne!

Pósa Lajos.

Gazdák tanulmányútja.

A császári nyaraló kertje.

Gazdák tanulmányútja.

A császári nyaraló Wilhelmshöhe-ben.

Fenyőgallyak.

Messze a Kárpátokban és a Bakony rengetegeiben fejszecsapások hangzanak. Sudár, túlevelű fenyők dülnek ki egymásután a vasszerszám suhintása alatt s hosszú kocsisorokon megindul így decemberben az örökzöld erdő a nagyvárosnak, különösen Budapest felé.

Megindul az erdő. Téli nyugalmát felverték az emberek, hogy örömet szerezzenek a gyermekvilágnak, melynek lelkében ott él még a hit édes reménye, hogy mint máskor, úgy most is eljön a kis Jézus, hogy elhozza ajándékait azoknak, akik még gyermeklelkük egész lángoló érzetével merengenek a karácsony s azt megelőző napok, hetek csodás, varázsos világán, melynek fénye ott dereng majdan lelkükben akkor is, midőn majd az élet küzdelmei közt csak a gyermeklélek édes világából tör át egy-egy sugár, hogy néhány pillanatra derút hintsen az élet szomorú valóságának sűrű ködébe.

Megindul az erdő. A tél madarai, a baglyok ijedve bujkálnak el odvaikba, egyet-egyét huhogva s lomha szárnycsapásaikkal zizegve, törve át a megfagyott ködpáraktól terhes levegőt. Az apró erdei manók a sziklaüregekből csodálkozva néznek ki az erdei fehér világba s a városok, különösen a főváros utcáit, zöld fenyőfákkal ültetik be.

Nincs ember — nem lehet — akinek lelkét e napokon meg nem szállná az áhitat magasztos érzelme s ne akarna örömet szerezni a világ Világosságának e nagy emlékűnnepén családi otthona legkedvesebb megosztóinak: gyermekeinek.

Az emberi szeretet azonban kell hogy most túlszárnyaljon a családi körön is. Fölkeresse a szegényeket, a boldogtalanokat, a megtévelyedetteket, hogy nekik is legyen most a boldogságból valami részük.

És áll a karácsonyi vásár. Tündérország lett a kirakatok világa s ha az a tündérország a szent estén bevonul majd a gyermekszobába, micsoda kacagás lesz ebből! Az öröm kacagása, úgy hogy még az angyalok is könnyeznek fölötte.

Emlékezem. Úgy félszázad előtt nem volt még

Gazdák tanulmányútja.

Mannheim főutcája.

ilyen fényes, ragyogó a karácsonyi vásár. Nem voltak kis-embrenagságú, siró, nevető, alvó és ébredő babák. Nem voltak apró, önmagától szaladó automobil, birkozó, súlyemelő pojácák. Mi, akkori gyerekek, kivált a falusiak, nem voltunk elkényesztetve úgy, mint a mostaniak. A hegyek alján megvonuló községekhez nem hozta még olyan közel a vasút a városokat, különösen a külföldi, játékot gyártó ipartelepeket s azoknak minden csecse-becséit.

Legtöbb játékunk, karácsonyi meglepetésünk otthon került ki s nem került valami sokba. Édes jó anyánk új ruhát készített, a nénénk kesztyűt, nyakravaló sált horgolt. A juhászbojtárunk furulyát meg kőgolyóbics-csal tölthető puskát fabrikált a belétől megtisztított bodzafából. A gyufaskatulából szélmalom lett, melynek vitorlái letördelt cserebogárszárnyak valának. A faragó béres kopott orsókarikákból kocsit eszel össze, a melybe még a cirmos macskát is be lehetett fogni. Az ablakba kitett kis topánkába otthon termett mogyoró, dió meg aszaltgyümölcs került. Amit a vásárból hozott édes apánk a fenyőágakra, az is mind hazai ipar volt. A sok mézeskalács, viaszgyertyácska, pléhtrombita, a fahuszár lovával, melynek sörénye, farka igazi lószőr volt s még néha sípolni is lehetett vele. Hanem azért nem hiszem, hogy a mostani kis apró nemzedék jobban várta volna a szent estét s jobban örült volna, mint örültünk mi akkor. Imádkoztunk térdünkre borulva s úgy vártuk az angyalt.

Hejh, hogy is megváltozott az idő azóta! Az a sok aranytól, ezüsttől, színes üvegtől ragyogó holmi, amivel most telve vannak a boltok s telve lesznek a gyermekszobák, mintha mind, mind hidegebb volna. Nem melegítette itt apró részecskéit az édes szülőnek keze, szeme, fáradsága. Idegenben készült majdnem valamennyi, aligha akad közte itt-ott egy-egy magyar iparmunka, mint a székelyek készítette apró gyermekjáték. Faragott katonák, tehénkék, szarvaskák, juhoscák, házikók, konyhaszer, az oldalas szekér. Ezek sem nagyon kelendők, kiszorítja őket az idegenben készült játékok hamis csillogása. Pedig akkor volnánk méltók mi magyar voltunkhoz, ha karácsony öröme is azzal tetőznők, hogy csak magyar kéz készítette munka kerülne portánkra. Hány szegény magyar iparosnak térülne akkor boldogabb

karácsony! Ha a magyar kéz készítette gyermekjátékokat venné, akinek arra valót adott a jó Isten, akkor talán az a sok pihenő kéz, a mely ott künn a falvakon, különösen erdős vidék táján, most össze van fonva, talán megmozdulna s megtanulná a játékkészítést, a szép szórakozást, amelylyel magának egy kis pénzt s örömet szerezne a gyermekvilágnak.

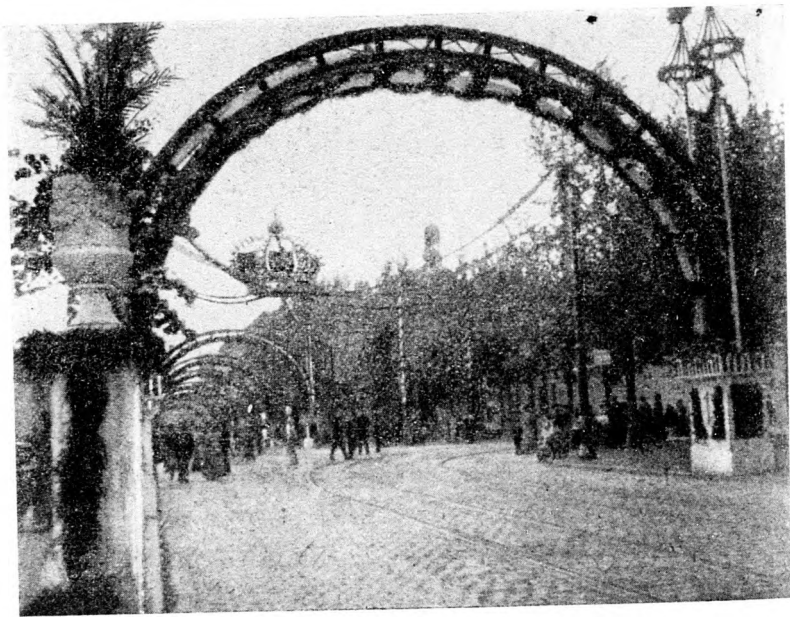
Járok estenden a fényes utcákon s jár anyjával, apjával sok száz, ezer gyermek a fényes kirkatokat, villámfényben forgó játékokat nézni s valami szomorúság lopódzik lelkembe. Ezek a gyermekek, akik most szemükkel, kezükkel dűskálódnak a sok szép holmiban, szegényebbek lesznek egy ragyogó álommal vagy illúzióval. Ó, mi akkor hogy hittük, hogy karácsony-estének az ajándékait a kis Jézus küldi az ő angyalával. Ezek már nem hiszik. Ezek már nevetnek ez illúzió felett, hiszen látva-látják, hogy mindazt, ami odakerül majd kis szobájukba, édes apjuk, anyjuk vásárolja nekik csengő aranyért, ezüstért. Ezeknek éltéből hiányzik majd örökké, egész életükön által a karácsony egy kedves regénye. Hiányozni fog a hit. Pedig:

„Mit meg nem ad a tudás garmadája:
Megadja egy szemernyi hit!”

Megindul az erdő. Talán a szegényeknek, az elhagyottaknak is juttat egy-egy kis gallyacskát, melyen, hogy legyen is valami, az emberi irgalmasságnak főszege feladata.

Ha így lesz, a béke, a megnyugvás talál helyet ott is egyidőre, ahol a nélkülözés nyomorúsága ütött tanyát. Abból a nagy szeretetből, amelylyel az Istenség most 1908. éve ebben a hónapban általültette e világot, kell is, hogy mindenek részére jusson valami. Akinek egyéb nem: az emlékezés. Ez azoknak is osztályrészül jut, akik elhagyták ezt a hazát, a földet, mely őseik csontjait takarja, akiktől egy viharzó óceán választ el im bennünket. Az emlékezés. Vissza az itthoni családi életre.

Talán az itthagytott, elaggott szülőkre, könnyáztatta arcú feleségre. Vagy vissza a messze eltűnt gyermekkorra, mikor azon a szent tündöklő estén nem a gyárak kürtőinek bömbölése, nem az izzó tűzbe sujtó vas-

Gazdák tanulmányútja.

Feldiszített utca Mannheimban.

kalapácsok zuhanása, hanem a pásztorfiuk éneklése hangzott fel az ajtók előtt:

Mennyből az angyal
Lejött hozzátok . . .

Csalavér.

Szerette a költőt a lány . . .

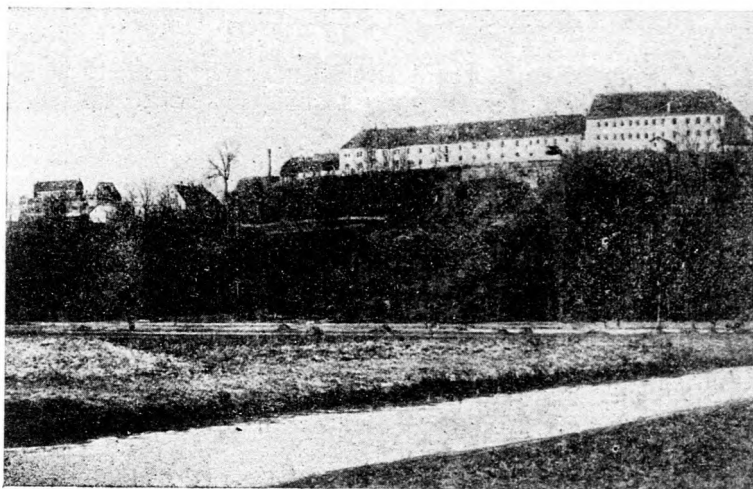
Írta: Nógrádi László.

Látta, hogy szereti, megérezte, hogy a lánynak, annak a szegény törekeny testű lánynak testét, lelkét emésztő láng perzseli utána . . . S a poétának, a forró, szerelmes versek híre kapott írójának, jól esett a lány szerelme. Hízelt neki, hogy az a két csodálatos fényű szem róla ábrándozik, álmodik. A poétának ez a szerelem csak egy kis epizódnak tetszett. Most falun tartózkodik, régi iskolatársánál, hogy lelkével feligya a harmatos reggelek hangulatát, hallja az erdő lombjainak zugását és élvezze a természet csodálatos művének közvetlen szépségét.

Lelke meg fog telni csodálatos hangulatokkal, friss képekkel, melyek diadalmas nyelven fognak verseiben életre kelni. És a poétának jól esett ebben a csupa békés falusi hangulatban a szenvedély izzó forrósága, mely a szerelmes lány szeméből lobogott feléje. Neki csak játék volt, kellemes izgalom, de ennek a törekeny lánynak halálos betegség.

Már rég szerette a poétát, még mielőtt látta volna. Verseinek hatalmas hangulatai elsodorták lelkét s a poétára gondolt csak. Lelke forró ölelésével fonta át s lázas álmainak látományai a poétát övezték. Mikor bátyjától megtudta, hogy a költő hozzájuk jön, kicsiny, beteg teste alig bírta ki lelkének nehéz izalmát.

Mert beteg volt a teste, nagyon beteg, hervadozó, mint az ős virágai. Hervadozó és eljegyezve a halálnak, nem a forró, lázongó érzésekkel tele életnek, mely neki megmutatta a vágyak édességét, de korhadó testet adott. Halovány arcán ott égett a lappangó, ölü láz két rózsája és ezt látta a poéta és gondolta is: ó, te szegény beteg kis veréb, immár nemsokára röpülsz te messze, messze, át a sötétlő végtelenség nagy ten-

Gazdák tanulmányútja.

A weihenstefáni gazd. akadémia.

gerein, át a borzasztó mélységeken, melyek fölött időtlen-időktől fogva ott égnek a csillagok. Elröpülsz, de azért csak szeress, töltsd meg rövid életed apró érzésekkel.

Igy gondolta a poéta és együtt gyakran kint jártak a sugaras mezőn. És míg a poéta álmodozva kereste a képeket s hangulatokat, ott mellette az a beteg testű kis veréb pihegve vergődött lázas érzéseivel.

Egyszer megálltak az erdő szélén. Bentről, az erdő rejtekeiből méla zsongást hozott a szellő, mintha egy óriási templom hatalmas boltjai alól jönne. Hallgatták az erdő rejtelmes muzsikáját. A költő lelke szárnyalva csapongott az élet nagy, forró erejével a sugaras magasságba, fel, fel oda, hová csak a teremtő lélek sejtése ér fel. És felérve, diadalmas szózatokban hirdette az életet. A vágyaktól, szerelemtől duzzadó életet. A korhadó testű lány pedig érzete az ő gyöngeségét. Repülni akart ő is a költő lelkének gyors szárnyalásával, de nem bírta. S míg így küzdött, lelke megsejtette a sötétlő semmiséget, a szótlán sejtelmet, a korhadó élet mélységét, a halált.

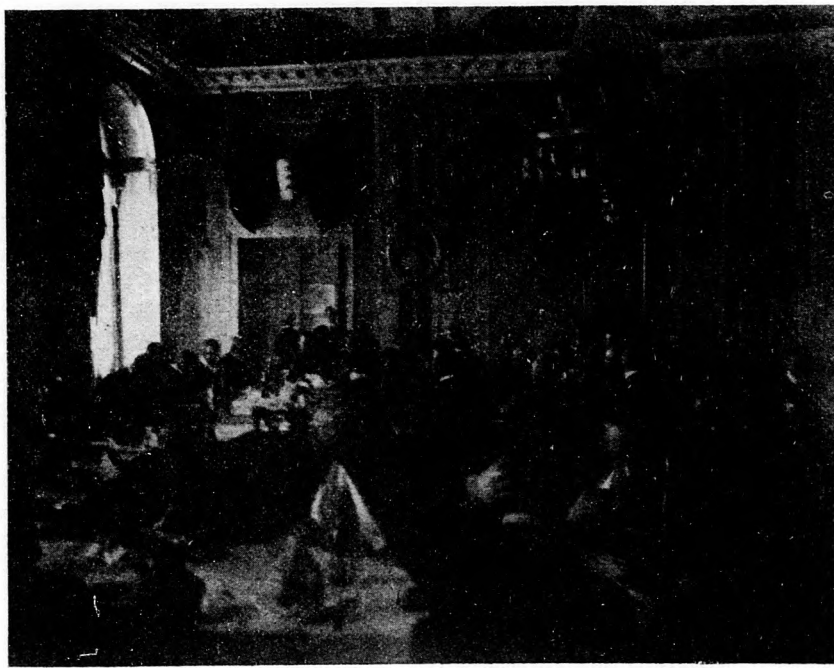
— A halál, — mondta reszkető ajakkal s nézett, nézett messze, el a forró levegőbe, mintha ott látná a feléje suhogó sötét szárnyakat.

A költő megrendült. Lelkén átcsapott a lány reszkető lelkének hidege. Látta szemében a csodálatos fényt, mely azokéban gyul csak ki, aki a nagy, sötétlő útra készülnek, hogy elmenjenek örökre. És elszállt a költő lelkéből minden más, felitta a leány lelkét s megtelt azzal a szeretettel, mely úgy égette, perzselte azt a beteg, korhadó testet.

Megfogta a vértelen, sápadt kezét. Simogatva melengette s csókolta.

— A lelkemet adom érte, súgta forró epedéssel, az én életem a tied . . . Előtünk az élet. Nézz a napsugárban fürdő mezőre. Erős virágok nyílnak ott, olyan leszel te is. Az én lelkem, az én szeretetem meggyógyít téged, erős és viruló leszel. Ragyogó sugárral tel meg a lelked. Ne reszkess, ne félj, szeretlek.

— Szeretsz — ismételte boldogan a lány s érezte, hogy az élet ereje árad fázós lelkébe. — Szeretsz — mondta s végignézett a völgy egészséges virágain. Olyan leszek én is, olyanak kell len-

Gazdák tanulmányútja.

Reggeli Hohenheimban.

nem, mert hiszen a te erős lelked meggyógyít engem.

Es a leány beteg, korhadt testébe visszatért az éltető erő. Ragyogó sugárral telt meg s arcára az élet rózsái szálltak.

Es mikor egyszer megint ott álltak a zsongó erdő szélén, a lány az élet forró melegét érezte testében.

— Az élet, az élet, — mondta harsogó örömmel — s a költő vállára hajtotta fejét.

Igy mentek tovább az erdő árnyas útjain. A fák koronáján átlopakodó napsugárban lepkék kergetőztek.

— Látod, ezek is szeretik egymást, — mondta a költő s ittasult mámor gyúlt ki szemében. Átölelte a lányt.

Kábító virágillat ülte meg a fák alját a mozdulatlan némasággal álltak a bokrok. Mentek mind beljebb s mind mámorosabbá vált lelkök.

— Te vagy én életem, mert szeretsz, a tied vagyok, — szólt a lány s szerelmesen hunyta le szemét.

*

Már az alkony párás szellője lengedezett végig a völgyön. Hús lehellete megsodorgatta a fák levelét. A lány fázósan simult a költőhöz.

— Ugy-e, engem fogsz szeretni mindig? — kérdezte.

— Téged, — mondta a költő s lelke szórakozottan csapongot messze, messze el a nagy város felé.

— Az enyém leszel? — kérdezte a lány.

A költő lelke megrendült és hidegség csapott át rajta, mint akkor, mikor az élet erejét adta a lánynak.

Már érezte, hogy nem szereti a lányt, tudta, hogy nem lesz a lányé soha, soha. Lelkében diadalmasan támadtak fel az új hangulatok, más forró érzések, melyek messze vitték innen. Ót a forró, izgalmas élet szólította, dicsőséget kínálva neki s ennek nem tudott ellentállani.

— Mennem kell, — gondolta, — ott az én életem, ott a dicsőség.

A lány megértette a költő lelkének tusáját, tudta már, hogy a költő lelke többé nem az övé. Látta, hogy csapong el tőle messze, messze, oda, hol új izgalmak, új, forró érzések várják. És nem szólt semmit. Hagyta, hogy menjen, menjen az élet ragyogó útján tovább.

Es a költő elment.

— Nem látom többet, — gondolta a lány s érezte, hogy tér vissza testébe a korhadás. Látta megint a feléje közeledő halál sötét szárnyait. Hallotta a nagy, sötét vizek zúgását, melyek fölött időtlen időktől ott égnek a csillagok.

— Nem látom többet, — gondolta a lány... És nem látta többé soha a költőt!...

APRÓSÁGOK.

A kivándorlókhöz.

*Ne menj el, ne hagyd itt ezt a drága földet,
Amilyent az Isten nem teremtett többet.*

*Messze idegenben, ott is minden drága,
Csakis az érénynek nincsen semmi ára.*

*Százszorta jobb itthon a száraz kenyér is;
Ha tán a sors máshol több marokkal mér is.*

*Elhervad orcádnak két szép pirossága,
Vele együtt vész el szived boldogsága.*

*S mikor elhagyottan minden tövis megtép,
Meglátod, hogy árva, bujdosó vagy egyképp.*

*Akármilyen sorsban, oh jobb itthon lenni.
Még tán a sirban is édesebb pihenni.*

*Idegen hazához csak árulás köthet...
Ne menj el, ne hagyd itt ezt a drága földet!*

Fülei-Szántó Lajos.

Az orgona-építő. Az idő csepergős volt. A gyermekek a szomszédból is nagyapóékhoz sereglettek. Végignézték a képes könyveket, játszottak is egyet-mást, aztán csak unatkoztak.

Nagyapó belépett:

— Micsoda? Unatkoztok? Mért nem játszotok valami társasjátékot?

— Már mindent játszottunk, nagyapó.

— Hát orgona-építőt?

— Azt sohse hallottunk.

— Én se hallottam, de minden mesterséget lehet játszani. A minap itt járt az orgona-építő. Voltam is veletek a templomban. Láttátok, hogyan dolgozott. A sípokat hogyan rakta rendbe?

— Nagyság szerint.

— Hát álljatok össze nagyság szerint.

A gyerekek összeállottak.

— Aztán mit csinált az orgona-építő?

— Megszólaltatta a sípokat.

— Nohát megvan a játék. Ti mindnyájan sípok vagytok. Egyik legyen közületek az orgona-építő. A szemét kössétek be. Állítsátok magatok elé. Ti pedig egyszerre mind füttyültök. Ha az orgona-építő kinyújtja a kezét, valamennyi elhallgat, csak az az egy füttyül, akit az orgona-építő megérint. Neki el kell találnia a füttyülés hangjáról, hogy melyik síp szólott? Ha a síp nevében nem bír sipolni, zálogot ad. Ha pedig az orgona-építő eltalálja, hogy melyik síp szólott, az lesz az orgona-építő.

A gyerekeknek tetszett ez a játék. Az idősebbek vastag hangon füttyültek, a kisebbek vékonyan. Annyit nevettek rajta, hogy még a fujtatójuk is fájt bele.

Gárdonyi Géza.

Őrült a léghajóban. Hátborzongató eset történt pár nap előtt Clevelandben, az északamerikai Ohio állam székhelyén. Egy Harry Mitchell nevű omahai gazdag polgár, aki már többször keltett feltűnést erőszakos természetével, gyanakodott, hogy megcsalja a felesége. Egyik legjobb barátját, Purst Johnt, vélte vetélytársának és pokoli tervet eszelt ki, hogy rajta bosszút álljon, mert a tört vagy revolvert kevésnek tartotta. Minthogy pénze volt bőven, egy ballont készített magának és meghívta barátját, hogy szálljon föl vele. Purst, aki fölöttébb kedvelte a sportot, a meghívást elfogadta és a felszállás meg is történt. Mikor vagy nyolcszáz méter magasban jártak, Mitchell megragadta a szelepszínórt és kijelentette Purstnak, hogy most meg kell halnia övele együtt. Purst azonnal látta, hogy barátja valami fixa idea miatt megőrült és körülnézett, fegyvert keresve, amelylyel Mitchellől megszabaduljon. Persze ilyen fegyver nem volt kéznél, azért kétségbeesetten az őrültre vetette magát. Mitchell azonban erősebb volt és megrántotta a szelepszínórt: a gáz kezdett kiömleni, a léghajó esett, pár másodperc alatt le kellett zuhannia. Ekkor Purst tekintete megakadt a szállóernyőn, amely a kosár fenekén bevért. Oda-

ugrani, az ernyőt megragadni és magát a kosárból kidobni: pillanat műve volt. Mitchell, hogy áldozata meg ne menekülhessen, gyors elhatározással utána ugrott, abban a reményben, hogy az ernyőre fog esni s azt szétszaggatja. De rosszul számította ki az ugrást, az ernyőt nem tudta megkapni. Iszonyuat ordítva dűhében a földre zuhant, ahol agyonzúzta magát, míg Purst minden baj nélkül ereszkedett le. Így olvashatni az esetet egy amerikai lapban, minélfogva nem kell föltétlenül elhinni.

Gyilkosság a Korán parancsából. A keleti élet egy érdekes jelenete játszódott le minap a moszkvai törvényszéken. Egy perzsa megölte fiatal feleségét s a gyilkosságért felelnie kellett. A vádlott a következőket adta elő a bírának a maga tragédiájáról: A felesége vétkezett a Korán törvényei ellen, mert szenvedélyes alkoholista volt. Ezenfelül házasságtörést követett el. Mikor rajtakapta a házasságtörésen, esküjét vette, hogy ezután hű marad hozzá s nem iszik többé szeszes italt. Az eskü ellenére nemsokára mégis idegen férfi karjaiban találta az asszonyt. Miután pedig a Korán szerint az igazhívó megölheti huszonnégy órán belül a hamisan esküdőzt, ő csak vallása szabályai szerint járt el, amikor feleségét megölte. A bíróság a perzsa vádlottat fölmentette. A vádlott — ez volt az ítélet megokolása — feleségét akkor jegyezte el, amikor ez még alig volt tízéves. Mikor tizennégyesztendős lett, feleségül vette. A felesége iránt való szerelme oly nagy volt, hogy rajta kívül más nővel nem érintkezett. Annál nagyobb lehetett fájdalma, amikor azt kellett megtudnia, hogy a felesége más férfival megcsalta őt. Miután el kellett hinni, hogy a Korán szabályai szerint cselekedett, amikor az asszonyt megölte, fel kellett őt menteni.

KÉPEINKHEZ.

Magyar gazdák németországi tanulmányútja. Hatvanhárom előkelő magyar gazda Miklós Ödön és Jeszenszky Pál vezetése mellett négy hétig tartó tanulmányi utazást tett Németországban, és az ottani gazdasági viszonyokról szerzett bőséges tapasztalatokkal tértek vissza az édes hazába. Sok szép dolgot láttak, bámulták azt a nagy erőkifejtést, melyet a német gazdák gazdasági téren tettek, a tapasztaltakat idehaza bizonyára hasznosítani is fogják. Az érdekes tanulmányi utazás folyamán az egyik résztvevő számos fölvetelt tett s nemcsak írásban, de képekben is megörökítették a látottakat.

KARÁCSONYRA gyermekeknek legjobb ajándék a Péterfy bácsi meséi. „Székely mesék”, 50 képpel. „Czigány mesék”, 41 képpel. „Virág mesék”, 32 képpel. „Petőfi regék”, 4 képpel. Színes kötésben *darabja 1 korona*, postai küldéssel együtt. Cím: Péterfy Tamás író. Budapest, IX., Köztelek. Tekintettel az ünnepekre, legcélszerűbb a rendelést postautalványon tenni.

A „Független Ujság” előfizetési ára:

Egész évre 8 K 0 Félévre 4 K 0 Negyedévre 2 K.

Uj előfizetők igényt tarthatnak a „Független Ujság” karácsonyi ajándékára, a *Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyvre*, amely számos képpel díszítve, a legkiválóbb magyar írók tollából kikerült.

Betűtalány.

Kürschner Imrétől.

Albert, Agoston, Cecil, Katica, Nándor, Ozmán,
Rudolf, Samú, Yambó.

Ezen nevek úgy állítandók össze, hogy ezen nevek kezdőbetűi egy szép keresztény ünnep nevét adják.

Kocka-talány.

Egermann Etelkától.

A	A	Á	B
B	E	E	E
É	K	K	L
L	L	L	Ó

Megfejtési határidő 1908. január hó 8.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 50. számában közölt talány megfejtése

„Gyászmagyarok”

Helyesen fejtették meg: Gobonya János, Holczer Ferenc, Hartar István, *Halász István* és Hermann Károly.

A sorshuzásnál *Halász István* nevét huzzuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásáresarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1907 december 20.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 25.65.—26.— K Róz 23.40 K-tól 23.40 K-ig. Árpa 15.40 K-tól 15.66 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 17.60—17.— K. Tengeri 14.60—14.70 K Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	37.40	36.80	36.80	36.20	35.40	35.—	34.—	32.40

Takarmányvásár. Réti széna 7.20—8.80, muhar 8.—8.80 zsup-szalma 5.80—6.80, alomszalma 5.30—5.60

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

: TANONCZUL :

felvétetik 14—15 éves jó fiu ifj. Kovács József fűszer- és vegyeskésésében, Orosháza.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”

= szerkesztősége és kiadóhivatala =
Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek.)

71655 sz. **Versenyárgyalási hirdetés.**
IV-2.

A m. kir. kincstár tulajdonát képező **Herkulesfürdő villamos világító és erőátviteli berendezésének kibővítése és átalakítására** nyilvános versenyárgyalást hirdetek.

A munkálatok a következők:

1. A Cserna patak fenékgátjától a villamos középponti telepig vezető üzemszertorna átalakítása másodpercenként négy köbméter vezetőképességre.

2. A gépház kibővítése.

3. Egy darab mintegy 270 tényleges löerő teljesítményű turbina szállítása.

4. Háromfázisú villamos generátorok szállítása és pedig egy drb 270 kilovoltamperrel, 2 drb egyenként 100-100 kilovoltamperrel.

5. A távvezetékek átszerelése az eddigi egyfázisú váltakozó áramrendszerrel háromfázisúra.

6. Transzformátorok, vezetékek, világító testek, motorok, szellőzők, felvonók és szerelvények.

Ajánlatok csakis az összes munkákra együtt fogadtatnak el, egyes munkacsoportok külön nem fognak vállalatba adni.

A tervek betekintheők a m. kir. országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztályában (**Budapest, V., Gorove-u. IV.**) délelőtt 9-2 óra között Pazar István kir. mérnöknel, ugyanott nyerhető egyéb felvilágosítás is.

Az ajánlatok zárt borítékban a nevezett osztály vezetőségéhez címelve, legkésőbb **1908 évi január hó 3-ra, reggeli 10 óráig** adandók be, azokhoz az ajánlati végösszeg 5% aról szóló készpénznek vagy állami munkálatoknál óvadékképes értékpapiroknak bánatpénzül történt letételt igazoló adóhivatali vagy állampénztári letélynugta csatolandó. Ugyanakkor a beérkezett ajánlatok az ajánlattevők jelenlétében fel fognak bontatni.

Elkésve érkezett, távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A m. kir. kincstár fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül tetszése szerint választhasson.

Budapest, 1907. évi december hó 7-én.

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

8527/eln. szám.
1907.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivvelésügyi miniszterium **1908-1910 ében kiadandó könyvalaku kiadványainak nyomdai előállítására** nyilvános versenyárgyalást hirdetek.

Az ajánlatok mintaszerű szöveggel szabályszerűen kiállítva, pecsételt, lezárt, sértetlen borítékban és 2500 kor. készpénz vagy biztosítékképes értékpapirban letett bánatpénzről szóló állampénztári nyugtával (vagy ennek közjegyzőleg hitelesített másolatával) felszerelve **1907. évi december hó 28-án, déli 12-ig** Wessely György segédhivatali főigazgatónál (félemelet 28. ajtó) nyújtandók be.

A benyújtott ajánlatok a jelzett napon déli 12 órakor fognak l. em. 46. ajtó alatt nyilvánosan bizottságilag felbontatni, hol ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek. Az ajánlati minta úrlapja, a szerződés mintája, az előző évek könyvalaku kiadványainak gyűjteményei, egyéb a szállítás nagyságát, a papír minőségét, a kiadványok alakjait ismerető adatok beszerezhetők, illetve megtekinthetők fentnevezett segédhivatali főigazgatónál (földmivvelésügyi miniszterium, félemelet 28. ajtó al tt).

Csak oly ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek az előirt úrlapon a fent megállapított módon és időpontig nyújtattak be.

Az odaitelés határidejéül 1908. évi február hó 28-ika állapittatik meg, mely időpontig ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Azon ajánlattevők, kik a miniszteriummal üzleti összeköttetésben eddig még nem állottak, kereskedelem és iparkamarai bizonyítvánnyal tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat igazolni.

Fe tartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhassak.

Budapest, 1907 évi december hó 11-én.

M. kir. földmivvelésügyi miniszterium.

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. Magyar termények.

Söprűk, szatyorok, gyékények, borboskrok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolesőbban szállítja:

:: ifj. Kovács József Orosháza ::

1908. Hatodik évfolyam. 1908.

Egy állatkedvelő sem nélkülözheti a legolesőbb és legjobb baromfi- és házinyu tenyésztési **heti képes** szaklapot, a

„BAROMFITENYÉSZTÉS“-t,

mely a gazdasági és sportbaromfi, éneklő- és diszmadár-, galamb- és házinyu tenyésztési és értékesítési kérdéseket a legteljesebben felkarolja és tárgyalja.

Főszerkesztő:

HREBLAY EMIL
állattenyésztési felügyelő.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés“-t, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: **Egy évre 10 K, félévre 5 K.** A „Baromfitenyésztés“ hetenként szép képeket közöl. Levélszekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol. A „Baromfitenyésztés“ olcsóságával (egész évre 10 K, félévre 5 K) a szerényebb és lelkényesebb igényeket is kielégíti. — Előfizetési pénzek e cím alatt: **„Baromfitenyésztés“ szerkesztőségének, Budapest-Rákospoti, V. utca 3. sz. küldendők.** Ezen h ti képes szaklapot a szerkesztőség mindenkinek, aki levelezőlapon hozzá fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küldi mutatoul, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e házagpótló lapot minden tenyésztő megismerje. A ki a „Baromfitenyésztés“-re egy évre 10 koronával egyszerre már most előfizet, az ezen évben teljesen ingyen kapja a lapot.

11000/1907. eln. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivvelésügyi miniszterium részére 1908-1910. ében szükségendő **hivatalos nyomtatványok és egyéb kezelési nyomdai munkák előállítása, kezelése és szállítására** nyilvános versenyárgyalást hirdetek.

Az ajánlatok minta szeri ti szöveggel szabályszerűen kiállítva, pecsételt lezárt sértetlen borítékban és 3000 K készpénz vagy biztosítékképes értékpapirban letett bánatpénzről szóló állampénztári nyugtával (vagy ennek közjegyzőleg hitelesített másolatával) felszerelve **1907. évi december hó 30-án déli 12-ig** Wessely György segédhivatali főigazgatónál (félemelet 28. ajtó) nyújtandók be.

A benyújtott ajánlatok a jelzett napon déli 12 órakor fognak l. em. 46. ajtó alatt nyilvánosan bizottságilag felbontatni, hol ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlati minta úrlapja, a szerződés mintája, a nyomtatványok kimutatása és gyűjteménye, valamint a szállítás terjedelmét, a papír minőségét és alakjait ismertető egyéb adatok beszerezhetők, illetve megtekinthetők fentnevezett segédhivatali főigazgatónál (félemelet 28. ajtó).

Csak oly ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek az előirt úrlapon a fent megállapított módon és időpontig nyújtattak be.

Az odaitelés határidejéül 1908. évi február hó 28-ika állapittatik meg, mely időpontig ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Azon ajánlattevők, kik a miniszteriummal üzleti összeköttetésben eddig még nem állottak, kereskedelmi és iparkamarai bizonyítvánnyal tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat igazolni.

Fentartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhassak.

Budapest, 1907 december 11.

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

Baromfitenyésztők Lapja

a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olesó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtokéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

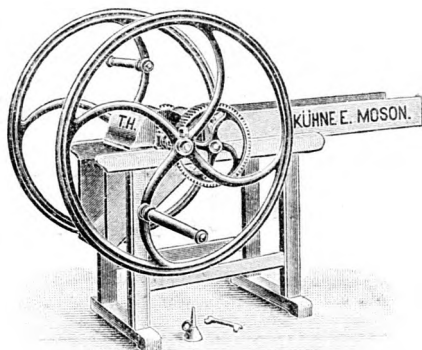
Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E.

hazánk legrégibb mező-
gazdasági gépgyára ::

MOSONBAN

== **FŐRAKTÁR:** ==
Budapest, VI., Váci-körut 57a

:: elismert gondos kivitelben szállit ::

szecskavágógépeket,

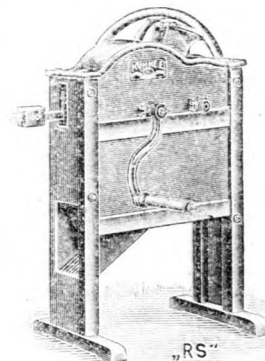
répavágókat, darálókat, ::

takarmányfüllesztőket,

„TORNADO“ kukoriczászár-
tépőket, **MORZSOLÓKAT,**

burgonyamosó-gépeket, ::

teljes takarmánykamra-berendezéseket

== **FIÓKRAKTÁR:** ==
Debreczen és
Temesvár ::

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

**Magyar Általános
Hitelbank**

Áruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával
Tartalékok

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Biztosítéki alap:	Alapítványok a kormány hozzájárulásával
1900. évi fölösleg	1.970.40.— kor.	1.970.40.— kor.
1901. évi fölösleg	64.780.16 kor.	64.780.16 kor.
1902. évi fölösleg	2.735 104.16 kor.	2.735 104.16 kor.
1903. évi fölösleg	90.349.— kor.	90.349.— kor.
1904. évi fölösleg	59.782.26 kor.	59.782.26 kor.
1905. évi fölösleg	109.531.73 kor.	109.531.73 kor.
1906. évi fölösleg	72.438.23 kor.	72.438.23 kor.
1907. évi fölösleg	61.739.60 kor.	61.739.60 kor.
1908. évi fölösleg	39.243.65 kor.	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegét úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslegét közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legökéletesebb szerkezettel, a legjutányosabb árak mellett szállítanak

John Fowler & Co.
Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50,

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoúthografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Strassfurti kainitot,

Műtrágyafélét, azonkívül

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő

tartalommal, továbbá

szállít a

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.